

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΟΥΛΙΟΣ

1937

30251

Πρίν γεννηθῇ τὸ παιδί

Τὸ νέο βιβλιάριον **CLAXO** πραγματευόμενον περὶ τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐγκυμοσύνης παρέχεται δωρεάν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων

ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Α.Ε.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22

ΑΘΗΝΑΙ

Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἔναντι λήψεως γραμματοσήμου τριῶν Δρχ.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ : 52 673 - 52 674

Τμήμα Ὀρθοπαιδικόν: Ζώνες - Μαγιὼ - Κορσέδες - Στηθόδεσμοι τοῦ φημισμένου οἴκου **Barrere** τῶν Παρισίων

Ἐπίσης :

Ζώνες ἰατρικὲς πτώσεως στομάχου, νεφρῶν, σπλάγχνων, κήλης, μήτρας, παχυσαρκίας, ἐγκυμοσύνης καὶ μετεγχειρητικὲς ἑτοιμες καὶ ἐπὶ μέτρῳ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΘΑ ΣΑΣ ΠΕΙΣΗ

Διὰ τὴν κήλην συνιστῶμεν τοὺς ἐπιδέσμους :

Ὑπὲρ Νέο-Μπάρρερ, χωρὶς πελότες, χωρὶς ἐλάσματα

ΕΙΔΙΚΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΣ

καὶ προσωπικὸν ἄρτιον εὐρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν σας.

Ἡλιοθεραπεία μέ NIVEA

Μύτη, ὦμοι, τράχηλος, βραχίονες καὶ πόδια ἐκτίθενται περισσότερον εἰς κίνδυνον κατὰ τὴν ἡλιοθεραπείαν. Ἀκριβῶς δὲ αὐτὰ τὰ μέρη τοῦ σώματος τρίψατε καλὰ μὲ **NIVEA** κρέμα ἢ λάδι. Ἡ ἐντριβὴ πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται. Καὶ διὰ τῶν δύο ἀποφεύγετε τὸν κίνδυνον τῶν ἐγκαυμάτων ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑποβοηθοῦν τὴν ζωογόνον καὶ εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἐνα μαλακὸν ὡς βελουδο, καθαρὸ καὶ λεῖον δέρμα καὶ μία δροσερὰ καὶ νεανικὴ ὄψις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα.

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡ. ΕΤΑΙΡΙΑ "ΔΑΦΝΗ", ΓΕΡΑΝΙΟΥ 28

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεία καὶ μυρωπαλεῖα. Τὸ μικρὸν κυτίον δρχ. 8.50, τὸ μεσαῖον δρχ. 15, τὸ μεγάλο δρχ. 30.

Θαυμάζουμε τὰ ὠραία Μαλλιά!

ἀλλὰ μόνον ὅταν εἶναι περιποιημένα. Ἡ σωστὴ περιποίησις εἶναι ἀπλὴ. μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα λούσιμο μὲ τὸ Σαμπουὰν **TET-NOYAR** (Tête-Noire). Κάθε φάκελλος περιέχει καὶ τὸ εἰδικὸ «ΣΕΒΕΚΛΑ» ποῦ δίνει στὰ μαλλιά φυσικὴ γυαλάδα, ὑγεία καὶ τὰ διατηρεῖ πάντοτε φρέσκα. Δύο εἰδῶν σαμπουὰν **TET-NOYAR** ὑπάρχουν: τὸ **ΣΑΜΠΟΝΤΟΡ** γιὰ ξανθὰ μαλλιά, τὸ **ΣΑΜΠΟΖΑΝ** γιὰ τὰ σκούρα.

ΣΑΜΠΟΥΑΝ TÊTE-NOIRE

2 εἶδη: *Shampoozan*
καὶ *Shampodoe*

ΔΡΧΜ 12,50

ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΙ: ΟΙΚΟΣ Π. Ι. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗ ΝΙΚΗΣ 10 ΑΘΗΝΑΙ

“Ὅταν ἡ νοικοκυρὰ ζητῇ **ΛΟΥΛΑΚΙ** ἐννοεῖ **ΜΟΝΟΝ ΛΟΥΛΑΚΙ ΝΤΕΣΤΡΕ** ἀποφεύγετε ὅμως τὰς ἀπομιμήσεις.

Sté Amé Des Usines Destrée

“ΜΗΝΥΤΩΡ.”

ΤΑ ΣΤΙΛΠΝΑ ΔΟΝΤΙΑ ΔΙΔΟΥΝ ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

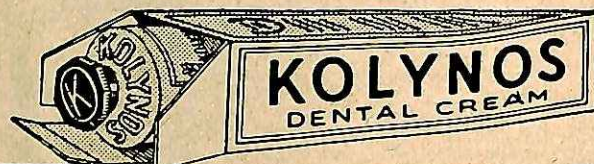

Με «ΚΟΛΥΝΟΣ» και σεις θα αποκτήσετε λαμπρό χαμόγελο.

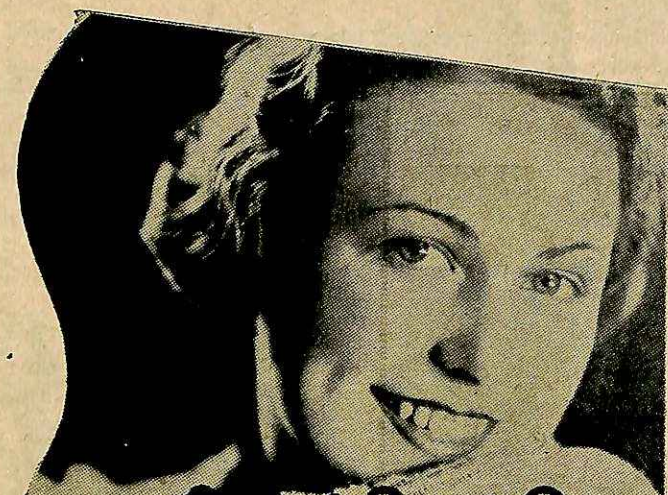
Είναι τόσο εύκολο όταν χρησιμοποιήτε «ΚΟΛΥΝΟΣ», η «ΚΟΛΥΝΟΣ» προσδίδει εις τα δόντια γοητείαν ευχάριστον εις το βλέμμα.

Μη λησμονείτε, ότι η «ΚΟΛΥΝΟΣ», είναι η πλέον αποτελεσματική. Διαρκεί δύο φορές περισσότερο από τις ΚΟΙΝΕΣ οδοντοκρέμες, διότι χρησιμοποιείτε μόνον το ήμισυ της ποσότητος από οίανδήποτε άλλην. Δοκιμάσατε την τεχνικήν της ξηράς ψήκτρας με έν και ήμισυ εκατοστόμετρον «ΚΟΛΥΝΟΣ». Θα έκπλαγείτε από τα αποτελέσματα.

Ετιμήθη εις την Χ και ΧΙ Διεθνή Έκθεσιν Θεσσαλονίκης με Μέγα Βραβείον εκτός Συνταγωνισμού.

ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ Α.Ε., ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 3 - ΑΘΗΝΑΙ

**Τι έβροήθησε
πράγματι
δουμάσια!**

SCHERK

Ζητείτε μία πούδρα Ιδέωδη: Θα την βρήτε στην πούδρα Mystikum του Scherk. Μεγάλο κουτί Δρ. 80.- μικρότερο Δρ. 50.-

Το δέρμα μου με τα μπιμπίκια, τους λεκέδες, τις κοκκινάδες που μ' έκαναν τόσες φορές να κλάψω, δεν είναι σήμερα παρά μία κακή ανάμνησι. Και το γιατρικό: Απλούστατο: πρωί και βράδυ μεταχειρίζομαι την Λοσιόν προσώπου Scherk. Μ' αυτή καθαρίζω το πρόσωπό μου. Μεγάλο φιαλίδιο Δρ. 90.- μικρότερο Δρ. 55.- Γενικός Αντιπρόσωπος: Π. Ι. Μαγκριώτης, Έρμου Νίκης άρ. 10.

**Scherk
Face
Lotion**

(Λοσιόν διά το πρόσωπον)

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΖ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ 1937

ΑΡΙΘ. 7

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ

Η κοινωνία μένει βέβαια σε πολλές περιστάσεις πιστή στις παραδόσεις, και η νομοθεσία τις τηρεί έν μέρει. Μία από τις παραδόσεις αυτές είναι η κυριαρχία του άνδρός, του πατρός στην οικογένεια, ο σεβασμός που οφείλουν να έχουν όλα τα μέλη στην ανδρική αυτή εξουσία. Η παράδοση αυτή, λένε πολλοί, εξασφαλίζει τη δύναμη και το ακλόνητο, τη σταθερότητα του σπιτιού. Το ζήτημα αυτό, καλόν είναι να εξετασθή και υπό την ήθική, και υπό την κοινωνική του άποψη.

Και πρώτα ρωτούμεν αν η ήθική απαιτεί την εξουσία αυτή του συζύγου, ή αν δεν θα εξυπηρετούνταν καλύτερα, αν υπήρχε ισότητα δικαιωμάτων μεταξύ των συζύγων. Η κυριαρχία του άνδρός έχει, όπως είπαμεν, υπέρ αυτής την παράδοση, μα πρέπει αυτό να μας εμποδίζει να ζητούμε την πρόοδο;

Εάν η οικογένεια διατηρήθηκε για αιώνες υπ' αυτόν τον τύπον, που άλλως τε δεν έμεινε άπαραβίαστος, ούτε ως προς το νόμο, ούτε ως προς τα έθιμα, δεν πρέπει να βρούμε έναν καλύτερο τύπο;

Η οίκογένεια υπό την ανδρική εξουσία μας έδωκε και μας δίδει ακόμα δείγματα άρετης κ' ευτυχίας. Δεν το άρνούμεθα. Μας παρουσιάζει όμως πολλάκις και εξαχρειώσεις και θλιβερά φαινόμενα που οφείλονται σ' αυτό το θεσμό.

Η γυναίκα, που ξέρει πως φροντίζει άλλος γι' αυτή, πως δεν της ζητάν ποτέ τη γνώμη της, συνήθως δεν ενδιαφέρεται για τα σπουδαιότατα ζητήματα, όχι μόνο για τα οικονομικά, άλλ' ένίοτε και τα ήθικά, λ. χ. για την ανατροφή των παιδιών, για τη σπουδή τους κλπ. Αυτά τα πράγματα σχεδόν δεν τα γνωρί-

ζει, δεν αποκτά δε και καμμιά πείρα. Εάν τυχόν, εκλείψει ο άνδρας, είναι χαμένη, γίνεται έρμαιον εκείνων που θα εκμεταλλευθούν την άγνοια και την αδυναμία της, γίνεται δηλ. θύμα της αναρμοδιότητός της, κάνοντας συγχρόνως θύματα και τους δικούς της.

Εάν η γυναίκα έχει δραστήριο χαρακτήρα και θέλει να λάβει μέρος στη διεύθυνση της οικογενειακής ζωής θα προσκρούσει στο δεσποτισμό του συζύγου και θα δημιουργηθούν συγκρούσεις, ή δε ενεργητικότητα και καλή της θέληση θα μεταβάλλονταν, μπρός σ' αυτό το εμπόδιο, σε μίσος.

Η εάν η ιδιοσυγκρασία της την παρασύρει να καταφεύγει σε διπλωματίες για ν' άμυνθή, θα κυττάξει να ξεφύγει από την ανδρική εξουσία με την ψευτιά και την ύποκρισία.

Για τον εκ παραδόσεως οίκογενειάρχη, το αιώνιο θήλυ, ή γυναίκα είναι διπρόσωπη, ψεύτρα, είναι έν αδύνατο, περιφρονητέο, που ραδιουργεί ύπουλα, κάνει ιδιαίτερο ταμείο, δίδοντας στον άνδρα ψεύτικους λογαριασμούς για τα έξοδα του σπιτιού, που βλέπει κρυφά τους συγγενείς και φίλους της, αν τυχόν ο σύζυγος δεν συμμερίζεται τα προς αυτούς αισθήματά της, και που ίσως κακολογεί μ' αυτούς τον άνδρα της: είναι εκείνη που θα πάρει έρωμένο γιατί την πλήττει ο άνδρας της και γιατί συνήθισε στην ύποκρισία, είναι ή γυναίκα της οποίας ο σύζυγος άγνοεί τις πραγματικές σκέψεις, ούτε έχει μαζί της καμμιά ψυχική έπαφή. Έχοντας όμως ο κατά παράδοσιν άφέντης άπέναντί του την άπελπισμένη, την επαναστατημένη γυναίκα, θα γίνει το σπίτι του κόλασις για τον ένα και για τον άλλο και για τα άθωα παιδιά. Επίσης αν έχει στο πλάι του τη μα-

λακιά, την άβουλη, την υποδουλωμένη γυναίκα, που θαυμάζει τον άνδρα της, τον ύπακουει. αλλά δεν τον έννοει ούτε του παρέχει κανένα ήθικό στήριγμα καμιά βοήθεια στις αντίξοες περιστάσεις του βίου.

Και τί να πούμε για τους γάμους που μόνοι τους καταντούν ανόητοι και σαχλοί, γιατί εκείνος παριστάνει τον αφέντη, τον κτηνώδη, αμείλιτο δεσπότη, που δεν θάταν έτσι αν δεν είχαν ανατραφεί με την ιδέα, με τη προοπτική της ανδρικής ανωτερότητας, που τη θέλει ο νόμος και η παράδοση.

Οι θλιβερές αυτές καταστάσεις δεν πρέπει ν' αποδίδονται πάντοτε στο θεσμό της ανδρικής εξουσίας. Υπάρχουν και ζητήματα χαρακτήρος, ανατροφής, έξυπνάδας κλπ. Τα αίτια των κοινωνικών προβλημάτων είναι περίπλοκα. Μά σε πολλές περιστάσεις φταίει ο ανδρικός έγωϊσμός, αυτός είναι η κυριώτερη αιτία που στρεβλώνονται οι χαρακτήρες και στον άνδρα και στη γυναίκα, ή που γεννώνται τόσον σοβαρά διαφοράι ώστε να καταλήξουν στη διάλυση του γάμου.

Και ήδη έρωτοϋμε: Γιατί η απόλυτη ισοτίης των δύο συζύγων θα γίνονταν κίνδυνος για τη δύναμη και για τη σταθερότητα της οικογενείας; Μήπως δεν εξημίωσεν αρκετά συχνά η κυριαρχία του συζύγου τη δύναμη και τη σταθερότητα αυτή για λόγους που θα καταργούσε η ισοτίης.

Δεν θάταν ώραο και ήθικό οι δυο σύζυγοι να ήσαν στο αυτό επίπεδο, πιασμένοι από το χέρι να έλυναν τα ζητήματά τους μαζί, πάντα έτοιμοι να κάμουν αμοιβαίς υποχωρήσεις, όταν δεν μπορούν να συμφωνήσουν; Δεν είναι πιο ήθική μια τέτοια αντίληψη παρά να έχει δικαιώματα μόνον ο ένας και πάντοτε ο ίδιος. Δεν κρύβεται κάτω από τις ώραϊες λέξεις «ήθική» και «παράδοση» ο ανδρικός έγωϊσμός και δεσποτισμός, πάνω στην αδυναμία, ένιοτε στη κουταμάρα και την άβουλία της γυναίκας.

Έξ άλλου μπορεί να χωρισθί η ήθική από την ελευθερία; Έάν η οικογένεια πρόκειται να διατηρηθί μόνο με τη βία, που είναι η ήθική αξία της; Πολύ χαμηλή ιδέα, για τις γυναίκες έχουν οι πιστεύοντες πώς για να τη συγκρατή-

σουν χρειάζεται ένας αφέντης. Μήπως δεν έχει συνείδηση εκείνη, μήπως δεν ξέρει πότε πρέπει να υπακούει; Η βία είναι ανήθική κ' εκφυλλίζεται σε άδικη υποδούλωση του ενός υπέρ του άλλου.

Η οικογένεια πρέπει να είναι ήνωμένη όχι δια της εξουσίας ενός αρχηγού, αλλά δια της αμοιβαίς αγάπης όλων των μελών και της αντίληψως των καθηκόντων των. Αυτή είναι η πιο στερεά συνδετική ούσία για να εξασφαλισθί η ευτυχία της και η αληθινή της ήθική υπόσταση.

H. M.

Λίζα Άνδριτσάκη

Την αυγή με τη δροσούλα
έξεφύτρωσε ένα ρόδο
Την αυγή με τη δροσούλα
εμαράθηκε το ρόδο.

Μια τέτοια ζωή λουλουδιού, που σκορπίζει το άρωμά του στολίξει με την ωμορφιά του και γρήγορα μαθαίνεται ήτανε η ζωή της Λίζας Άνδριτσάκη.

Γεννήθηκε με την αγάπη για τον πλησίον, με την ψυχή αληθινής χριστιανής—κληρονομιά χρυσή—και γι' αυτό άνοιξε την αγκαλιά και την καρδιά της στα παιδιά της Παιδικής Στέγης, που σαν μητερούλα στοργικά τα παρακολουθούσε στην ανάπτυξη και μορφώσι τους. Υπόδειγμα κοινωνικής εργάτιδος εργάστηκε με βαθειά ριζωμένο το συναίσθημα του καθήκοντος, χωρίς ματαιοδοξίες, με ήληον αγάπην και ένθουσιασμόν.

Πρόθυμη σε κάθε ευγενικό σκοπό λεπτή στής εκδηλώσεως της, ελάτρευε την μητέρα της και σαν να διησθάνετο τον πρόωγο χωρισμό, την περιέβαλλε με ξεχωριστή στοργική τρυφερότητα ως την τελευταία της πνοή.

Λεπτής από μικρής ηλικίας υγείας παρέμεινε πάντοτε καρτερική και υπομονετική. Μέσα στην οικογένειά της ήτανε το «χαϊδεμένο παιδί» αλλά δεν ήτανε ευτυχισμένη παρά μόνο όταν την χαρά και την ευτυχία την έδινε στους άλλους.

Γι' αυτό την ελάτρευαν οι δικοί της, γι' αυτό τόσο την αγάπησαν οι φίλες, οι συνεργάτιδες της, τα παιδιά που παρακολουθούσε και έπροστάτευε στην Παιδική Στέγη.

Ζούσε την κοινωνική ζωή εύθυμα γελαστά ζωηρά. Αλλά μέσα στα λαμπερά της μάτια διάβαζε κανείς τα λόγια του Αποστόλου Παύλου που και της προμάμης της εφώτισαν την ζωή. «Εγώ δε ήδιστα δαπανήσω και εκδαπανηθίσαι υπέρ όλων υμών».

P. Σ. Γ.

Ελλήνη Ειρήνης

Κλάρα Φιντρὺ ντ' Άρσίς.

Ο γυναικεῖος κόσμος θρηνεί το σκληρό θάνατο της Κας Κλάρας ντ' Άρσίς, που ήταν μια μεγάλη προσωπικότης και που είχε αποκτήσει λόγω της ιδιοφυΐας της, της δράσεώς της, και της εργατικότητός της διεθνή φήμην. Η Κα ντ' Άρσίς επεβλήθηκε στο διεθνές γυναικεῖο κοινὸ με τη μεγάλη της κοινωνιστική εργασία, αλλά και με τον άκέραιο χαρακτήρα της, τη γλυκύτητα των τρόπων της, την άπέραντη γενναιοφροσύνη της, την καλωσύνη της, το θάρρος με το οποίο αντιμετώπιζε τη ζωή.

Μία τέλεια βιογραφία της έμπνευσμένης νεκρής, που πρόκειται να γραφί από συνεργάτιδες της, θα μάς δώση την εικόνα της σπανίας αυτής γυναικός, που εργάσθηκε σ' όλη της τη ζωή, κουράσθηκε, πάλευε μ' όλες τις αντίξοες περιστάσεις, που είχε να αντιμετωπίσει.

Στην Αμερικανική εκκλησία, όπου της έγινε μεγαλοπρεπής και επιβλητική κηδεία, αἱ δὲ συνεργάτιδες της, Κες Μαργαρίτα Νόμπς και Μαίρη Ντίγκαν, ανέπτυξαν απλά, αλλά πνιγμένες από βαθειά συγκίνηση τὸν θαυμάσιο χαρακτήρα της νεκρής φίλης των και τη δυνατή και ωραία προσωπικότητά της.

Η Κα ντ' Άρσίς πίστευε ακλόνητα πὸς ἡ ώραϊες και μεγάλες ιδέες, έρχονται στὸν κόσμο την κατάλληλη στιγμή που πρέπει, για να τὰς ένστερνισθοῦν όσοι είναι προετοιμασμένοι να δεχθοῦν αὐτὸ τὸ βάπτισμα των ιδανικῶν και ὅτι δὲν ὠφελεῖ να πιστεύει κανένας σε κάτι αληθινὰ μεγάλο αν δὲν είναι σε θέσι να εφαρμόση τὸ πρόγραμμά του, ιδρύοντας έργα κοινωνικά, μεγάλης δόξης.

Ο μεγάλος πόλεμος έδωσε στην Καν ντ' Άρσίς, την ιδέα να ένώσει όλες τις γυναίκες των δύο ήμισφαιρίων και να δημιουργήση έναν ολόκληρο κόσμο, που να μπορεί ν' αντιδράση και προλάβη ένα δεύτερο κατακλυσμό.

Ίδρυσε την Παγκόσμιο Ένωσι των Γυναικῶν (Union mondiale de la Femme pour la Concorde internationale) όπου εργάστηκε είκοσιδύο ολόκληρα χρόνια με πίστι με φανατισμό. Εκείνη ίδρυσε και τὸν Έλβετικό σύνδεσμο της βοήθειας τοῦ παιδιοῦ που ἐξελίχθηκε στην «Διεθνή Ένωσι της προστασίας τοῦ παιδιοῦ», ὁ Σύλλογος αὐτὸς σύναξε περισσότερα από 2,000,000 φράγκα που ἀφιερώθηκαν στὰ μικρά θύματα τοῦ πολέμου. Στὰ 1931 ἡ Κα Κλάρα ντ' Άρσίς, ίδρυσε τὸν Σύνδεσμον διὰ τὴν Εἰρήνην και τοὺς ἀφοπλισμούς, που ένωνε 14 μεγάλες γυναικεῖες οργανώσεις και 46,000,000 γυναικῶν, εργάστηκε ακούραστα ἔξ ολόκληρα χρόνια.

Η μεγάλη αὐτὴ γυναίκα πρέσβευε πὸς ὅλες ἡ μεταρρυθμίσεις ἐξαρθῶνται ἀπ' τὴν ανατροφή τὴν πνευ-

ματικήν ανάπτυξη των ἀτόμων, ἀπ' τὴν ἐξέλιξιν της συνειδήσεώς των. Ένώ ήταν υπερβολικά αισιόδοξη, δὲν πίστευε πὸς ὅλες ἡ ώραϊες και προοδευτικὲς ιδέες μπορούν να καρποφορήσουν πολὺ γρήγορα «Κεῖνο ὅμως πὸς ενδιαφέρει σήμερα—έλεγε ἡ μεγάλη φεμινίστρια—είναι να σπείρουμε ἡμεῖς, για να θερίσουν ἄλλοι.—Πίστευε ακλόνητα πὸς ἡ ζωή ἐξακολουθεῖ αἰώνια και πὸς τὸ πνεῦμα είναι ἡ συνέχεια της ζωής. Ίσως και ἀπ' αὐτὴ τὴν ιδέα ἡ Κα Κλάρα ντ' Άρσίς ἀντλούσε τὴν πηγή της ἐμπνευσεώς της.

Πίστευε ἀπόλυτα στὴν γυναικεῖα χειραφέτηση και στὴ γυναικεῖα ἀλληλεγγύη και ποτὲ δὲν κατηγόρησε οὔτε ἔψεξε καμμιὰ συνάδελφό της, όταν δὲν ήταν παροῦσα. Η βασική ιδέα ἐπάνω στὴν ὁποῖαν θεμελίωσε τὴν τόσο εργατικὴ ζωή της ήταν αὐτὴ:

«Νὰ ζητᾶμε κεῖνο πὸς ἔνώνει και ν' ἀποφύγουμε κεῖνο πὸς διαλύει... Η ένωσι δημιουργή τὴ Δύναμη», συνείθιζε να λέει σὲς φίλες της.

Η Κα ντ' Άρσίς ήταν ένθουσιασμένη να ξῇ και να παλαίει για τὸ καλὸ των συνανθρώπων της.

Εκτὸς ἀπ' τὰς δόσεις ἰδεαλισμοῦ που είχε μέσα στὴ μεγάλη ψυχή της, ήταν στὴν εργασία της μεθοδικὴ και πρακτικὴ σαν λίγες γυναίκες.

Εργάσθηκε για τὴν εἰρήνη με μεγάλες διεθνείς προσωπικότητες τὸν τελευταῖο καιρὸ της ζωής της ήταν φοβερὰ απογοητευμένη, όταν ἔβλεπε τοὺς ἐξοπλισμούς και τὴν τάσιν της ἀνθρωπότητος για μιὰ καινούργια ἀνθρωποσφαγή. Εξηκολούθησε ὅμως τὴ δουλειὰ με ζήλο και αὐταπάρηση παρά τὴν ἐπιφυαλή υγείας της που είχε τὸν τελευταῖο καιρὸ υπερβολικά κλονισθί.

Η Κα Κλάρα ντ' Άρσίς ήταν φανατικὴ ὁπαδὸς των εἰρηνηστικῶν ἰδεωδῶν. Αγαποῦσε τὴ ζωή. Ήταν μιὰ ἀπ' τις μεγάλες γυναικεῖες προσωπικότητες. Κυρία τοῦ μεγάλου κόσμου εἶδε πολλὰς τιμές και δόξες. Μὸλ αὐτὰ ὅμως, ήταν σε ὅλη της τὴ ζωή μιὰ ἀπ' τις ἀλτρουτίστες, τις ἐργαζόμενες γυναίκες, που δουλεύουν για τὸ γενικὸ καλὸ. Εὐτυχισμένη μέσα στὴν οικογένειά της που τὴν ελάτρευε, δὲν ἐθυσίασε ποτὲ για κακία τις βιθεῖς πεποιθήσεις της. Σ' ὅλο της τὸ βίὸ ήταν ἱεραπόστολος της Εἰρήνης... Πάλεψε με χάρη, με αὐτοπεποίθηση και με κέφι και ένθουσιασμό και αὐτὰ ὅλα τὰ προτερήματα τὴν ἔκαναν κυριολεκτικὰ «ἀκατανίκητη». Ακόμα και ὁ κλονισμὸς της υγείας της και τὸ βασανιστήριον που υπέφερε τὸν τελευταῖο καιρὸ δὲν ἐμείωσαν τὴν πίστιν της για μιὰ καλύτερα αὔριο. Η Κα Κλάρα ντ' Άρσίς είναι μιὰ μεγάλη φυσιογνωμία που φεύγει ἀπ' τὸ διεθνές γυναικεῖο στερέωμα. Η «Française» της ἀφιέρωσεν αὐτὸ τὸ ώραῖο ἄρθρο. Τὸ μετέφρασα, για να γνωρίσουν ἡ ἀναγνώστριες της «Ελληνίδος» τις μεγάλες διεθνείς φυσιογνωμίες που σαν ἄστρα ἔλαμψαν και λάμπουν στὸν οὐρανὸν τοῦ φεμινισμοῦ.

ΕΛΕΝΗ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

Τὸ Διήγημά μας.

Ἐλὴν παρίδα. Τὸ πάθημα ἐνὸς μηχανικοῦ.

Εἶμαι μηχανικός. Πρὸ ἡμερῶν ἕνας παλιὸς καλὸς μου φίλος, ψυχίατρος τὸ ἐπάγγελμα μοῦ ἔγραψε τὸ ἐξῆς γράμμα: «Φίλτατε. Ἡ κλινικὴ μου δὲν ἐπαρκεῖ πλέον εὐτυχῶς γιὰ τοὺς πολυπληθεῖς μου ἀρρώστους, καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ χτίσω ἕνα παράρτημα. Λάβε λοιπὸν τὴν καλwsσύνη νὰ με ἐπισκεφθῇς μία ἀπὸ αὐτὰς τὶς ἡμέρες. Σὲ παρακαλῶ νὰ ἔρθῃς ἀπὸ τὸ πρωτὶ γιὰ νὰ ἔχωμε καιρὸ νὰ μιλήσωμε στὸ τραπέζι γιὰ τὴν ὑπόθεσίν μας. Σὲ ἀσπάζομαι ὁ φίλος σου κλ. κλ.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρες ἐχτύπησα τὸ κουδοῦνι τοῦ κομφοῦ σπιτιοῦ ποῦ κατοικοῦσε ὁ φίλος μου, μέσα σ' ἕναν ὠραῖο κῆπο ἀπέναντι ἀπὸ τὴν κλινικὴν του.

Πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητὸ ἐπιθεωρήσαμε μὲ τὸν γιατρὸ τὸ οἰκόπεδο καὶ τὰ διάφορα ἐξωτερικὰ κτίρια, ἔπειτα γυρίσαμε πίσω στὸ σπιτί, ὅπου ἡ κυρία του μᾶς εἶχε ἐτοιμάσει ἕνα λαμπρὸ γεῦμα.

Τὰ φαγητὰ ἦταν ὠραῖα, τὸ κρασί ἔτρεξε ἀφθονο καὶ ἡ συντροφιά μας ἦταν ζωηροτάτη.

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φίλου μου μ' ἐνδιέφερε πολὺ, καὶ ὁ γιατρὸς ἤξερε νὰ διηγεῖται ἀκριβῶς ὅτιμπούσε νὰ ἐνδιαφέρῃ ἕναν ἰδιώτη σὰν κ' ἐμένα.

«Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀρρώστους, ἔλεγε, φρίττουν μὲ τὴν ἰδέαν νὰ μποῦν σ' ἕνα τέτοιο κατὰστημα, καὶ ἐπειδὴ ἡ βία εἶναι ὅχι μόνο κάτι σκληρὸ ἀλλὰ ἐνίοτε καὶ ἐπικίνδυνον, ὁ γιατρὸς ἀναγκάζεται νὰ ἐφευρίσκῃ διάφορες πονηρίες γιὰ νὰ πεισθοῦν οἱ ἀρρώστοι νὰ ἔρθουν σ' αὐτὸ τὸ θλιβερὸ κατὰστημα, ὅπου ἔχουν τὴν περιποίησιν ποὺ τοὺς χρειάζεται καὶ ὅπου δυστυχῶς τόσο σπάνια θερχπεύονται ἐντελῶς.

Ἐναν ὁδοντογιατρὸ, π. χ., ποῦ εἶχε καταληφθῇ ἀπὸ μία ἀρκετὰ ἐπικίνδυνον μανία, καὶ ἡ οἰκογένειά του δὲν μπορούσε μὲ κανένα τρόπο νὰ τὸν μεταφέρουν ἐδῶ, τὸν ἐπεσκέφθηκα προσωπικῶς καὶ τοῦ ἐξέθεσα ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρρώστους μου ὑπέφερε ἀπὸ τὸ δόντι του. Τὸν παρεκάλεσα ἂν μπορῇ νὰ ἔρθῃ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Χωρὶς νὰ χάσῃ οὔτε λέξη, ἀρπάζει ὁ καημένος τὰ ἐργαλεῖα του, πιγιάει στὸ ἀμάξι μου καὶ ἔρχεται μαζί μου ἐδῶ. Τὸ σχέδιό μου πέτυχε. Ἀπὸ τότε εἶναι ἐδῶ ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ ἔχει τὴν

περιποίησίν του. Ἐνα δικηγόρο πάλι τὸν παρεκάλεσα ἐδῶ μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἔχω νὰ τοῦ ἐμπιστευθῶ μιὰ σπουδαία ὑπόθεσιν. Ἐναν παπᾶ τὸν ἔφερα γιὰ νὰ ξεμολογήσῃ δῆθεν ἕναν ἀρρώστο.

Λαμπρά, ἄρχισα νὰ συλλογίζομαι, καὶ τὸ μηχανικὸ τὸν φέρνει ἐδῶ φυσικὰ μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἔχει κάτι νὰ χτίσῃ.

Ἄρχισα ν' ἀνησυχῶ κάπως, ἀλλὰ ἡσύχασα πάλι ἀφοῦ ἐσκέφθηκα ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι τρελλός, καὶ ὅτι ἦρθα πραγματικὰ γιὰ δουλειά,

«Δὲ φαντάζεσαι, ἐξακολούθησε ὁ φίλος μου, πῶς ὅλοι αὐτοὶ οἱ δυστυχισμένοι ἔχουν τὴν πεποίθησιν ὅτι εἶναι καλὰ, σπανίως βρίσκονται κανεὶς ποῦ νάχει ἰδέαν γιὰ τὴν κατὰστασίν του.

Τὸ πρᾶμα ἄρχισε νὰ μοῦ γίνεται δυσάρεστο. Μήπως ἤμουν κ' ἐγὼ σ' αὐτὴ τὴν πλάνην.

«Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἐξακολούθησε ὁ γιατρὸς, μ' ἐκάλεσαν νὰ ἰδῶ ἕνα νέο ἀριστοκράτη. Δὲν μπορούσαμε νὰ τὸν καταφέρωμε. Ἐπὶ τέλους τὸν προσκαλῶ σὲ γεῦμα. Ἐδέχτηκε τὴν πρόσκλησίν μου καὶ ἦρθε. Καθόταν ἀκριβῶς στὴ θέσιν σου. Μετὰ τὸ γεῦμα τὸν ἐρώτησα ἂν ἐνδιαφέρεται νὰ ἰδῇ τὴν κλινικὴν καὶ δέχτηκε εὐχαρίστως. Τὸν ὠδήγησα λοιπὸν μέσα καὶ τοῦ ἐδείξα τὰ διάφορα διαμερίσματα. Μόλις ἐφτάσαμε σ' ἕνα κατὰλληλον ἀπομονωτήριον, ἔκλεισα τὴν πόρταν ἀπὸ πίσω του.

Ἡ ἀνησυχία μου ἄρχισε νὰ μεγαλώνῃ. Δὲν μπορούσα πιά νὰ καθίσω ἡσυχος στὴν καρέκλαν ποὺ πρὸ ὀλίγου εἶχε γευματίσει ἕνας τρελλός. Μήπως συνέβαινε καὶ σήμερον τὸ ἴδιον; Ἄ, ὅχι, δὲν εἶναι δυνατόν. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς προγόνους μου δὲν εἶχε προσβληθῇ ἀπὸ τρέλλα καὶ τὰ ψυχικὰ νοσήματα εἶναι ἐπὶ τέλους κληρονομικά. Βέβαια αὐτὴ ἡ πρόσκλησις δὲν εἶναι ἀπλὴ πρόφασιν, καὶ χωρὶς ἀμφιβολία μὲ εἶχαν καλέσει γιὰ τὴν οἰκοδομή.

Μετὰ τὸ φατὶ μὲ ρώτησε ὁ γιατρὸς ἂν θέλω νὰ ἰδῶ τοὺς ἀρρώστους του.

Αὐτὸ μ' ἐνδιέφερε πολὺ, ἔπειτα ντρεπόμουν νὰ ἐκφράσω τοὺς παιδαριώδεις φόβους μου ἔστω καὶ ὡς ἀστεῖα.

Πήγαμε λοιπὸν στὴν κλινικὴν καὶ εἶδαμε 50 δωμάτια καὶ 150 φρενοβλαβεῖς. Καμμία πόρταν δὲν ἔκλεισε ἀπὸ πίσω μου, διότι ἐφρόντιζα νὰ βρίσκωμαι ἕνα βῆμα πίσω ἀπὸ τὸν γιατρὸ.

Ὅταν ἐβγήκαμε ἀπὸ τὸ φρενοκομεῖον καὶ με ἐφύσηξε πάλι ὁ καθαρὸς ἀέρας αἰσθάνθηκα μὲ κάποια ἀγαλλίασιν τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν ἤμουν τρελλός. Μόλις ὅμως προχωρήσαμε λίγο κατὰ λαβὰ ὅτι σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ διαμερίσματα εἶχα λησμονήσει τὴν ὀμπρέλλα μου, τὴν ὠραία μεταξωτὴ μου ὀμπρέλλα. Εὐτυχῶς θυμήθηκα ποῦ τὴν εἶχα ἀφήσει καὶ εἶπα στὸν φίλον μου ὅτι πρέπει νὰ πάω νὰ τὴν βρῶ.

«Καλὰ πῆγαινε, ὁ νοσοκόμος θὰ σὲ βοηθήσῃ νὰ τὴν βρῇς» μοῦ εἶπε ὁ γιατρὸς καὶ με συνώδευσε ἔσχα μὲ τὴν σκάλα.

Ἀπὸ πάνω φάνηκε ἕνας νοσοκόμος ὀλίγον ξαφνιασμένος.

«Ὁδήγησε τὸν κύριον πάλι στὰ διάφορα διαμερίσματα» τοῦ φώναξε ἀπὸ κάτω καὶ ἔφυγε.

Ὁ νοσοκόμος ἄρχισε νὰ με ἀκολουθεῖ μὲ μιὰ ἀλλόκοτη ἐπιφύλαξιν.

«Ἄπ' ἐδῶ, ἀγαπητὲ κύριε, πάντοτε ἀριστερὰ σὰς παρακαλῶ!»

Ἐστάθηκα καὶ τὸν κύτταξα μὲ προσοχή.

«Νὰ σοῦ πῶ, φίλε μου, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ με ἀκολουθῇς ἀπὸ κοντά. Ἀρκεῖ νὰ πηγαίνῃς ἀπὸ πίσω μου καὶ πρὸ πάντων βοηθήσέ με νὰ βρῶ τὴν ὀμπρέλλα μου».

«Μάλιστα, ἀγαπητὲ μου κύριε, βέβαια, θὰ τὴν βροῦμε τὴν ὀμπρέλλα σας Ἐγὼ θὰ πηγαίνω μπροστά, καὶ σεῖς θὰ με ἀκολουθεῖς».

Συγχρόνως παρετήρησα ὅτι ἔκανε νόημα σὲ ἕναν ἄλλον νοσοκόμον ποῦ στεκόταν πάρα πέρα.

Ὁ πρῶτος νοσοκόμος ἐξακολουθοῦσε νὰ πηγαίνει μπροστά, ἐνῶ ὁ δεῦτερος ἄρχισε νὰ με ἀκολουθεῖ. Ἐστάθηκα πάλι.

«Νὰ σὰς πῶ! μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ παραξυλώσατε! Μήπως φανταζόσαστε ὅτι ἔχετε νὰ κάνετε μὲ κανένα τρελλό; Δὲν ἐννοῶ νὰ κάνω οὔτε βῆμα. Ἡ νὰ ψάξετε νὰ βρῇτε τὴν ὀμπρέλλα μου μόνος σας, ἢ ἐπὶ τέλους ἄς τὴν πάρῃ ὁ διάβολος!»

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἐγύρισα γιὰ νὰ κατεβῶ ἀμέσως τὴν σκάλαν καὶ νὰ παραπονεθῶ στὸν φίλον μου γιὰ τὴν κουταμάραν τῶν νοσοκόμων του.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅμως αἰσθάνομαι τέσσερα στιβαρὰ χέρια νὰ με πιάνουν καὶ νὰ με βάζουν κάτω.

«Μανιακός!» ἐφώναξαν οἱ δύο νοσοκόμοι καὶ ἀμέσως τέσσερεις ἄλλοι ἔπесαν ἀπάνω μου ὡς εἶδος μπουλντόκ.

Ἀρχισα νὰ φωνάζω νὰ χτυπᾶω νὰ κλωτσᾶω, τίποτα. Οἱ ἔξη αὐτοὶ μπουλντόκ με σήκωσαν ὡς εἶδος πακέτου καὶ με κουβάλησαν μέσα σὲ ἕνα διαμέρισμα γιὰ μανιακούς.

Ἡ ἀπελπισία μου ἦταν ἀπερίγραπτη. Ἦμουν λοιπὸν πραγματικὰ τρελλός; Ἀρχισα ν' ἀναπολῶ ὅλα τὰ συμβάντα τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ζωῆς μου. Δὲν μπορούσα ν' ἀνακαλύψω τίποτα. Ὁχι, χίλιες φορές ὅχι, δὲν ἤμουν τρελλός!

Ἀφοῦ ὅμως δὲν ἤμουν τρελλός, γιατί δὲν ἐρχόταν ὁ φίλος μου νὰ με ζητήσει; Ἐπρεπε νὰ τοῦ κάνῃ ἐντύπωση ὅτι ἔλλειψα τόση ὥρα γιὰ τὴν ὀμπρέλλα μου.

Ἡ πόρταν τοῦ ἀπομονωτηρίου εἶχε μιὰ τρύπαν καὶ εἶδα ὅτι ἕνα προσεκτικὸ μάτι με παρατηροῦσε διαρκῶς. Ἐπρόσεχαν φαίνεται νὰ μὴν κάνω κακὸ στὸν ἑαυτό μου.

Στὸ τέλος ἄνοιξε ἡ πόρταν καὶ ἕνας νέος γιατρὸς μπῆκε μέσα καὶ με μεγάλη εὐγένεια με παρακάλεσε νὰ τοῦ δανείσω τὸ σουγιὰ μου.

Μὴ χειρότερα! Ἐσκέφθηκα ὅτι ἂν δὲν τὸν ἔδινά με τὸ καλὸ θὰ μοῦ τὸν ἔπαιρναν μὲ τὴν βία. τὸν βγάξω λοιπὸν ἀμέσως καὶ τὸν πετάω χάμα.

«Ὁχι δά, εἶπε ὁ γιατρὸς, νὰ σὰς διορίσωμε ἕνα γιατρικοῦλι...»

«Διορίστε, ὅτι θέλετε, κύριέ μου καὶ φάτε τὸ μόνος σας. Σὰς παρακαλῶ μόνο νὰ μοῦ φέρετε ἐδῶ ἀμέσως τὸν διευθυντὴ, ὁ ὁποῖος εἶναι φίλος μου».

«Μάλιστα, ὅλοι εἴμαστε φίλοι σας. Ἀλλὰ σὰς παρακαλῶ νὰ ἡσυχάσετε λιγάκι, αὐτὸ θὰ σὰς κάνῃ καλὰ. Ὁ διευθυντὴς δὲν μπορεῖ νὰ ἔρθῃ ἀμέσως, διότι πῆγε νὰ ἰδῇ ἕναν ἀρρώστο ποῦ πνέει τὰ λοίσθια, μόλις ὅμως ἐπιστρέφῃ θὰ ἔρθῃ χωρὶς ἄλλο νὰ σὰς ἰδῇ».

Δύο ὀλόκληρες ὥρες ἀναγκάστηκα νὰ υποφέρω αὐτὴ τὴν κατὰστασιν. Στὸ τέλος κατὰλαβαν ἀπὸ τὰ δυνατὰ γέλοια τοῦ φίλου μου ὅτι ἐρχόταν νὰ με σώσῃ.

Προσπαθοῦσε νὰ μαλώσῃ τοὺς νοσοκόμους ἀλλὰ

δὲν τὸ κατώρθωνε, διότι χωρὶς νὰ θέλῃ ἔσκαζε κυριολεκτικῶς ἀπὸ τὰ γέλοια.

Τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ἵππῳ τὰ γέλοια ὅταν ἀνοιξε τὴν πόρτα καὶ μὲ ἀγκάλιασε ἐνῶ μοῦ ζητοῦσε χίλιες φορές συγγνώμη.

«Σὲ συγχωρῶ, δὲν φταῖς, τοῦ εἶπα μὲ κάποια ψυχρότητα, τώρα ὁμως ἄρξέ με νὰ φύγω».

Μὲ βήματα δρομικὰ βγήκα ἀπὸ τὸ κατάστημα χωρὶς νὰ ρωτήσω οὔτε γιὰ τὴν ὀμπρέλλα μου οὔτε γιὰ τὸ σουγιά μου. Ὁ φίλος μου ἔτρεχε ἀπὸ πίσω μου παρακαλῶντας.

«Μὰ πές μου λοιπόν, πότε θὰ ξανάρθῃς γιὰ τὴν οἰκοδομή;»

«Ποτέ!»

J'en avais assez.

Μετάφρ. Β. Α.

Alfred Adler

[(1870 - 1937)]

Ὁ ἰδρυτὴς τῆς «Ατομικῆς Ψυχολογίας» ὁ μέγας ἱατρός, ψυχολόγος καὶ παιδαγωγός, ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν θερμότεραν ἀγάπην πρὸς τοὺς πάσχοντας συνανθρώπους, ἀπέθανε τὴν 28 Μαΐου ἐ. ἔ. ἐν τῇ ἐτελείᾳ τοῦ καθήκοντος, καθ' ὁδὸν μεταβαίνων εἰς Ἐδιμβούργον πρὸς ἐκτέλεσιν σειρᾶς διαλέξεων.

Ὅλοι ὅσοι ἐγνώρισαν τὸν ἄνθρωπον, ὅσοι ἐμελέτησαν καὶ ὠφελήθησαν ἐκ τῆς διδασκαλίας του, ὅλον τὸ πλῆθος τῶν θεραπευθέντων διὰ τῆς μεθόδου του θὰ ἡσθάνθησαν βαθυτάτην λύπην διὰ τὸν θάνατόν του.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι γνωστότατον τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος ἱατροῦ, διότι πολλοὶ συγγραφῆαι ἐδῇ ἰοσιεύθησαν περὶ τῆς θεωρίας του.

Τὸ «Ἐθνικὸν Σύμβολον τῶν Ἑλληνίδων» ἐπὶ τινα ἔτη διειρήρει συμβουλευτικὸν παιδαγωγικὸν σταθμὸν καὶ διοργάνωσε μαθήματα διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Ατομικῆς Ψυχολογίας.

Ὁ Adler ἐγεννήθη εἰς τὴν Βιέννην ὅπου καὶ ἐσπούδασε τὴν ἱατρικὴν. Ὅταν κάποτε ἠρωτήθη ἀπὸ φίλους του πῶς ἐξέλεξε τὴν ψυχιατρικὴν ἀπὴνισησε. «Δὲν μποροῦσα νὰ ἐννοήσω οὔτε νὰ παραδεχθῶ, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ βοηθήσωμεν ἕνα ἀσθενῆ. Ὅταν ἤκουον τοὺς ἱατροὺς νὰ λέγουν εἰς τοὺς ψυχικῶς πάσχοντας «δὲν ἔχεις τίποτα, εἶσαι μόνον νευρικός ἄνθρωπος» ἡ ἀπάντησις μοῦ ἐφαίνετο παράξενος καὶ ὁμοιάζουσα μὲ τὴν ἐξῆς. Εἰς ἀσθενῆ, ὁ ὁποῖος ἔπαυσε τὸ πόδι του καὶ κεῖται κάτω ἀβόητος ὁ ἱατρός τοῦ λέγει «δὲν ἔχεις τίποτα, ἔσπασες μόνον τὸ πόδι σου, χαῖρε».

Ἀναζητῶν ὁ Adler εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ νευρι-

κοῦ χαρακτήρος τὴν αἰτίαν τῆς νευρώσεως κατῳρίσθη νὰ ἀνακαλύψῃ τὰς ιδιότητας καὶ τοὺς ὅρους τῆς μορφώσεως τοῦ νευρικοῦ χαρακτήρος. Τὸ 1912 ἐδημοσίευσεν τὸ θεμελιῶδες ἔργον του «Ὁ νευρικός χαρακτήρ».

Τότε ἀπεσχίσθη ἐκ τῆς συνεργασίας τοῦ Freud καὶ ἱδρυσε τὴν ἰδικὴν του ψυχολογικὴν σχολήν. Ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν ἐδημοσίευσεν σειρὰν ἐργασιῶν, συνεκέντρωσε πολυτίμους συνεργάτας καὶ διέδωσε τὴν θεωρίαν του εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν.

Ἀπὸ τοῦ 1930 μετέφερε τὸ κέντρον τῆς δράσεώς του ἀπὸ τὴν Βιέννην εἰς τὴν Ἀμερικὴν, τὴν χώραν τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν. Διωρίσθη τακτικός καθηγητὴς εἰς τὴν ἱατρικὴν σχολὴν (Long Island Medical College), ὅπου ἐδίδασκε μὲ πυκνότητα ἀκροατήριον. Συγχρόνως ἐξήσκει συστηματικὴν θεραπείαν, ἱδρυσε κλινικὰς, συμβουλευτικὰς παιδαγωγικοὺς σταθμοὺς καὶ συλλόγους πρὸς διάδοσιν τῆς θεωρίας. Κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν τῶν μαθημάτων δηλ. τοὺς μῆνας Μάιον, Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ἐπανήρχετο εἰς τὴν Εὐρώπην ἰδίως εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Σουηδίαν καὶ ἀλλὰ πρὸς ἐκτέλεσιν διαλέξεων. Ἐσπευδε πανταχοῦ ὅπου ἐκαλεῖτο ἀκούραστος κηρύττων τὸ νέον εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας, τῆς ὁμονοίας, ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κοινωνικοῦ συναισθήματος.

Ἡ θεωρία του ἔχει ἐφαρμογὰς εἰς ὅλας τὰς περικοχὰς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου π. χ. εἰς τὰς ἐπιστήμας, τὴν ἱατρικὴν, τὴν παιδαγωγικὴν, τὴν κοινωνολογίαν, τὴν λογοτεχνίαν, τὴν νομικὴν κλπ. Ἐπειδὴ ὁμως γράφω εἰς περιοδικὸν ποὺ ἀναγινώσκεται κυρίως ἀπὸ γυναῖκας πρέπει νὰ εἰπωμεν τί συνεισέφερε διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς γυναικός.

Ὁ Adler εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ συνετέλεσε εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἰσοτιμίας τῶν δύο φύλων. Ἐρευνήσας τὸν γυναικεῖον χαρακτήρα ἀνεκάλυψε τὴν κυρίαν τάσιν, ποὺ καθορίζει αὐτόν. Τὴν τάσιν ταύτην ὠνόμασε, «ἀνδρικήν διαμαρτυρίαν» (männliche Protest). Αὕτη ἐκφράζει τὴν προσπάθειαν τῆς γυναῖκος ν' ἀνυψωθῇ ἀπὸ τὴν μειονεκτικὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἔθεσεν ὁ ἀνδρικός πολιτισμός, καὶ νὰ γίνῃ ἀνωτέρα τοῦ ἀνδρός. Ἡ ἀνδρική διαμαρτυρία λαμβάνει εἰς τὴν γυναῖκα διαφόρους μορφὰς κοινωνικῶς ὠφελίμους ἢ μὴ, συνειδητὰς ἢ ἀσυνειδητῶς. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν ἄνδρα παρατηρεῖται ἡ συνειδητὴ καὶ ἀσυνειδητος προσπάθεια νὰ διατηρήσῃ τὴν προνομιοῦχον θέσιν ἀέναντι τῆς γυναικός προκύπτει μετὰ τῶν γενῶν πάλη, ἡ ὁποία διεξάγεται μὲ διάφορα μέσα συνειδητῶς ἢ ἀσυνειδητῶς. Ἡ πάλη αὕτη δηλητηριάζει τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων καθιστῶσα δύσκολον τὴν συμβίωσιν.

Τὴν πάλην αὐτὴν τῶν γενῶν ἀνεκάλυψεν ὁ Adler εἰς ὅλας τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων καὶ προσεπάθησε νὰ τὴν καταπούσῃ. Ἀπέδειξεν ὅτι ψυχικῶς ἡ γυναῖκα δὲν εἶναι κατωτέρα τοῦ ἀνδρός, ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἰσοτιμία τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα μετὰ

τοῦ ὁποίου νὰ συζητῇ ὡς ἰσάξιος σύντροφος καὶ συνεργάτης εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον. Τὰ ἐπιχειρήματά του εἶνε πειστικώτατα ἡ δὲ μέθοδος τῆς βελτιώσεως τῶν σχέσεων ὅπου ἐφηρμοσθῇ πολὺ ἀποτελεσματικὴ.

Ὁ Adler ἀπέθανε, τὸ ἔργον του ὁμως θὰ παραμείνῃ, ἡ ἐργασία ποὺ ἤρχισε μὲ τόσον ζῆλον θὰ συνεχισθῇ. Τὸ ὄνομά του, ὅπως τὸ ὄνομα ὅλων τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος θὰ εὐλογεῖται αἰωνίως.

ΔΗΜ. Γ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Ομιλίαι μὲ τὴν Διήν.

Τὸ ἀσθενὲς Φύλον

Αὕτῃ τῇ φορᾷ, δὲν θὰ πῶ τίποτε, ἐγώ, Διλή. Θ' ἀφήσω νὰ μιλήσῃ ἡ κυρία Ἀνίτα Ραῖς Ντεσπρέ, ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Judge» τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τῆς φιλοξένου «Ἑλληνίδος».

Ἡ κυρία Ἀνίτα, ἐνασμενίζεται νὰ τιτλοφορῇ τὸ ἄρθρον τῆς αὐτό, «οἱ ἀδύνατοι ἄνδρες» καὶ νὰ τὸ δικαιολογῇ μὲ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα μιᾶς «ἰσχυρᾶς γυναικός». Ἐὰν δὲν εἶναι πάντοτε ἀπολύτως ἀληθινὰ—διὰ τοὺς ἄνδρας τῆς Ἀμερικῆς, ἐννοεῖται—δὲν παύουν ἐν τούτοις, νὰ εἶναι χαριτωμένα.

«Παρατηρήσατε καμμιά φορὰ—λέγει ἡ κ. Ἀνίτα—ἐναν ἄνδρα ποὺ ἡ γυναῖκα του ἔφυγε γιὰ τὴν ἐξοχή κι' ἔχει μείνῃ μόνος στὸ σπῖτι; Ἐπὶ πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας περίπου, εἶναι εὐτυχισμένος γιὰ τὴν ἀνάκτηση τῆς ἐλευθερίας του, καὶ γιὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Μόλις ὁμως περάσουν αὐτὰ τὰ πέντε λεπτὰ, ἀρχίζει ν' ἀναρωτιέται τί θὰ τὸν κάμῃ τὸν ἑαυτό του. Τότε, πάει στὸ γωνιαῖο μπάρ, καὶ ἐκεῖ, μπροστὰ σ' ἕνα ὀρεκτικό, ἀναγγέλλει, πῶς ἡ γυναῖκα του ἔχει φύγῃ καὶ πῶς εἶναι πάλι ἕνας ἐλεύθερος ἄνθρωπος.

Μπορεῖ, πράγματι νὰ περάσῃ, μιὰ βραδυὰ, διασκεδάζοντας. Μὰ, μόλις γυρίσῃ στὸ σπῖτι του, μ' ἕναν τρομερὸ πονοκέφαλο, δὲν βρίσκει ποὺ εἶναι τὰ κουφετάκια τῆς ἀσπρίνης. Τὸ ἄλλο πρωῒ, βλέπει μὲ λύπη τοῦ πῶς δὲν εἶναι κανένας νὰ τοῦ ἐτοιμάσῃ τὸν καφέ. Κι' ὁμως, συνήθως, καυχᾶται, πῶς μονάχα αὐτὸς ξέρεי νὰ κάμῃ τὸν καλλίτερο

καφέ τοῦ κόσμου! Πηγαίνει λοιπόν, σέρνοντάς, ἴσα μὲ τὴν κουζίνα, ὅπου δὲν βρίσκει τίποτε ἀπ' ὅτι τοῦ χρειάζεται. Μιὰ γυναῖκα θὰ τὰ κατὰφερνε ἀμέσως, μὰ ὅχι κι' ἕνας ἄντρας, ποὺ καμαρώνει τόσο γιὰ τὴν ἐξυπνάδα του. Ὑστερα ἀπὸ μάταια ψαξίματα δέκα λεπτῶν, διαπιστώνει—χωρὶς νὰ εἶναι ἀλήθεια—πῶς δὲν ὑπάρχει καφὲς στὸ σπῖτι. Φουρκισμένος γι' αὐτὸ ποὺ θαρρεῖ μιὰν ἀμέλεια τῆς γυναικας του, πάει νὰ πῇ τὸν καφέ του στὸ γωνιαῖο μπάρ. Ὑστερα, μπαίνει σ' ἕνα κουρεῖο γιὰ νὰ τὸν ζυρίσουν, γιὰτὶ δὲν εἶχε ζεστὸ νερὸ στὸ σπῖτι.

Ξαναγυρίζοντας στὸ σπῖτι, μετὰ τὸ γραφεῖο, εἶναι κατάπληκτος, βλέποντας, πῶς τὸ κρεβάτι δὲν ἐστρώθηκε μονάχο του. Θυμᾶται τότε, πῶς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔδιωξε τὴν παραδουλεύτρα.

Δέκα πέντε μέρες μιᾶς τέτοιας ζωῆς, ἀρκοῦν συνήθως, γιὰ ἕναν παντρεμμένο, νὰ εἶναι εὐτυχισμένος, ἅμα ξαναγυρίσῃ ἡ γυναῖκα του. Μπορεῖ καὶ πάλι νὰ μὴν τ' ἀρέσῃ ὁ καφὲς ποὺ τοῦ σερβίρει. νὰ φέρνῃ τρεῖς-τρεῖς τοὺς φίλους του γιὰ γεῦμα, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ προηγουμένως κλπ.

Ἀς πάρουμε τώρα, ἕναν ἄνδρα ἄρρωστο. Εἶναι τότε ἔτοιμος νὰ ἀναγνώρισῃ ὅτι τοῦ χρειάζεται μιὰ γυναῖκα ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡμπορεῖ νὰ ὑπολογίῃ. Κανένας ἄνδρας ποὺ θὰ τὸν περιποιῶταν, δὲν θὰ μπορούσε νὰ ὑποφέρῃ ὅλες τῆς ἰδιοτροπίες του. Ὁ ἄνδρας, φοβάται τὸν πόνο σὰν τὸ μικρὸ παιδί. Καὶ ἀνησυχεῖ καὶ βογγάει, ἀκόμα κι' ἂν ἡ ἀρρώστεια του δὲν εἶναι βαρεῖα.

Ἐνας ἄνδρας, ὅσο ἐπαναστατικὸς κι' ἂν εἶναι στὶς πολιτικές του πεποιθήσεις, εἶναι πάντα συντηρητικώτατος στὶς ὑποθέσεις τοῦ σπιτιοῦ του. Ἐκεῖ εἶναι ὅλας διόλου τῆς παλαιᾶς σχολῆς. Τοῦ ἀρέσει νὰ διηγῇται πόσα λιχέρ μπορεῖ νὰ πῇ χωρὶς νὰ μεθύσῃ, καὶ πῶς ἐμέθυσε μιὰ φορὰ, ἀλλὰ δὲν θάθελε καθόλου νὰ τὸν ἐμιμεῖτο ἡ γυναῖκα του ἢ ἡ κόρη του, καὶ δὲν θὰ παραδεχόταν ποτὲ νὰ τὶς ἐβλεπε κάποτε λιγάκι στὸ κέφι.

Οἱ ἄνδρες, διακηρύττουν συχνά, πῶς ἡ γυναῖκες δὲν καταλαβαίνουν ἀπὸ χιοῦμορ.

Κι' ὅμως βάζουν στοίχημα μ' ἓναν ἄλλον, ἂν θὰ μπορούσε νὰ ὑποφέρει τὴν ἀστεῖα ἱστορία ποὺ κι' ἐκείνη, ὅπως κι ὁ ἄνδρας τῆς, τῆς ἀρέσει πότε-πότε νὰ διηγῆται.

Ἡ γυναῖκα πρέπει ν' ἀκούη πάντα μὲ προσοχὴ τὰ λόγια τοῦ συζύγου τῆς, ποὺ λέει διαρκῶς τὶς ἴδιες ἱστορίες!

Τὸ πλῆξιμο, ποὺ τόσο ἐκνευρίζει συχνὰ τοὺς ἄνδρες, θὰ ἐφευρέθηκε ἀσφαλῶς, γιὰ νὰ μπορούν ἡ γυναῖκες νὰ ὑποφέρουν μὲ ὑπομονὴ τὶς ἱστορίες τῶν ἡρωϊκῶν κατωρθωμάτων τῶν ἀνδρῶν.

Οἱ ἄνδρες συχνὰ λένε, ὅτι ἡ γυναῖκες κάνουν μεγάλη φασαρία γιὰ τὰ φουστάνια τους. Ἀλλά, ἂς ρωτήσουμε τὴν πλύστρα νὰ ἰδοῦμε, ποὺς κάνει μεγαλύτερη φασαρία γιὰ τ' ἀσπρόρρουχα. Ὁ ἄντρας ἢ ἡ γυναῖκα;

Οἱ ἄνδρες ἀρέσκονται νὰ διακηρύττουν τὴν ὑπεροχὴν τους σὲ ὅλα τὰ πράγματα. Συχνὰ λένε μὲ βαθεῖα περιφρόνησιν: «Τί περιμένεις, ἅμα μιὰ γυναῖκα ὁδηγεῖ τ' αὐτοκίνητο...». Γιατὶ οἱ ἄνδρες νομίζουν, πῶς αὐτό, δά, εἶναι δική τους μαεστρία!

Καὶ ὅμως ἡ γυναῖκες τὰ ὑπομένουν ὅλα αὐτά! Γιατὶ ὄχι; Οἱ ἄνδρες εἶναι τόσο ἀδύνατα πλάσματα!

Αὐτὰ λέγει ἡ κ. Ἀνίτα Πράις Ντεσπρέ. Τί ἰδέα ἔχεις τάχα, εἰς, γι' αὐτά. Λιλή;

Γ. ANNINOΣ

Εὐτέρπη

Καὶ μοιάξεις σὰν τ' ὀλόλευκο τὸ κρῖνο
Μὲ τὸ βαθύ του ἄρωμα καὶ τὸ κρυφό,
Ἄγνη ἢ ψυχὴ σου λάμπει σὰν καὶ κρῖνο
Καὶ μὲ θαμπώνεις... καὶ σὺ ἅγια σὰν κι' αὐτό.

Σὰν ἐν ἀπόκοσμο ἀστὲρι φωτίζει
Τὸ βλέμμα σου ποὺ ἀστράφτει, μακρυνό...
Ποὺ γλυκεῖα λάμψη, ὑπερκόσμου σκορπίζει
Σὰν νὰ εἶν' σταλμένη ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Κ' εἶν' ἡ ζωὴ σου ὅλη, μιὰ μουσικὴ ἁρμονία,
Ὡσὰν Ἀγγέλου πέταγμα, μυστικό....

Κ' εἶν' ἡ ἀνάλαφρη σκιά σου σὰν εὐλογία
Τὸν κῆπο σου σὰν περνᾷς τὸν βιβλικό.

Π. Φάληρον 4/4/37.

ΕΥΦΗΜΙΑ Γ. ΣΩΣΣΙΔΟΥ

Δημοσιεύομεν τὸ κατώτερον ποίημα ἀπὸ τὰ Καστοριανὰ Ποιήματα τοῦ Γιάννη Μπακάλη (Καναγκιουρίσια Καστορία) τὸ ποίημα αὐτὸ ἔχει τοπικὸ χαρακτῆρα καὶ εἶνε γραμμένον μὲ τὴν ἰδιάζουσα διάλεκτο τῆς Καστορίας.

Ἀρχόντισσα

Βάνει τὶς στόφες¹, τὰ χρυσᾶ,
βάνει καὶ τοὺς παφτάδες²,
βάνει καὶ τὸ κοντέσι τῆς
γεμάτο τετραμάδες³,

βάνει τὴ ζούνα τὴ χρυσή⁴,
βάνει καὶ τὰ στολίδια,
τὰ μανταλιόνια⁵ τ' ἀκριβὰ
καὶ τόσα δαχτυλίδια,

βάνει τό φέσι στὰ μαλλιά⁶
μὲ φοῦντα χρυσαφένια
καὶ στὸν τεπέ⁷ μὲ τὰ πολλὰ
φλωριά μαλαματένια⁸,

καὶ γύρω γύρω τὰ μαλλιά
κουσίδα τὰ γυνάει,
βάνει τὰ σκουλαρίκια τῆς
μὲ νάξι τὰ κυτταί,

βάνει ταμπάρο⁹ ἀκριβὸ
μὲ κεντητὰ μανίκια,
βάνει καὶ εἰς τὰ χέρια τῆς
χρυσᾶ δυὸ πιλιντζίκια¹⁰,

καδένες¹¹ βάνει στὸ λαιμὸ
—μάλαμα ν' ἀπορέσης—
καὶ τ' ὠρολόγι τῆς κρεμαίει
στὰ πλαῖνά τῆς μέσης,

παίρνει τὸ μυγιαστήρι¹² τῆς
ποῦπουλο στολισμένο,
παίρνει καὶ τὴν ὀμπρέλλα τῆς
μὲ χέρι¹³ ἀσημωμένο,

βάνει καὶ τὰ σκαρπίνια τῆς
ἀπὸ καλὸ λουστρίνι
καὶ ἔτσι σὰν βυζαντινὸ
βαρωναφιγουρίνι

τῆς Καστορίας παληὰ κυρὰ
βγαίνει ἀπὸ τὸ σπῆτι
καὶ μέσα εἰς τῆς ἐκκλησιᾶς
πάει τὸ γυναικωνίτη.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΚΑΛΗΣ

1. στόφα = εἶδος ὑφάσματος. 2. παφτάδες = πόρπες ζώνης.
3. τετραμάδες = κυκλῆνια χρυσᾶ μεταλλικά. 4. ζούνα = ζώνη.
5. μανταλιόνια = μενταγιόν. 6. φοροῦσαν φέσι καὶ ἡ γυναῖκες.
7. τεπέ = κορφή. 8. μαλαματένια = χρυσή. 9. ταμπάρο = μαντώ.
10. πιλιντζίκια = βραχιόλια. 11. καδένα = ἀλυσίδιτσα. 12. μυγιαστήρι = βεντάγια. 13. χέρι λαβή.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ

Ἡ Ρύθμιση τῆς Ζωῆς.

Ἀποσώσματα ἀπὸ τὴν διήγησιν τῆς κ. Ἑλμίνας Ν. Πανλεζάκη

.... Πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ πειθοῦμε γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως τῆς Τάξεως καὶ τοῦ Ρυθμοῦ στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. Εἶναι πραγματικῶς αὐτὰ στοιχεῖα ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς; ἢ μήπως ἡ ἀρρυθμιστὴ ἀλλὰ ἐντονη ἐνεργεια, ἡ ἐντατικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ ἐπίδοσι μπορούν νὰ μᾶς φέρουν εὐκολώτερα σ' αὐτήν;

Γιὰ νὰ βροῦμε τὴν ἀπάντησιν στὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν ἔχομε παρὰ νὰ ρίξωμε μιὰ ματιὰ στὴ φύσιν ποὺ μᾶς περιτριγυρίζει, καὶ τῆς ὁποίας δὲν εἴμαστε παρὰ ἓνα ἐλάχιστο στοιχεῖο.

Στὴ φύσιν ὑπάρχουν βέβαια φαινόμενα μοναδικά, ἐξαιρετικά, ποὺ καταπλήσσουν μὲ τὴν ἐντασί τους, ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς δὲν συνιστᾶται τόσο στὶς ἐξάρσεις ποὺ παρουσιάζει, ὅσο στὴ ἁπλοῦς ἁρμονία καὶ τὴν θαυμαστὴ συμφωνία τῶν πολλαπλῶν στοιχείων ποὺ τὴν ἀποτελοῦν. Ὁ σοφὸς συνδυασμὸς, συγκερασμοὺς καὶ συντονισμὸς ὅλων αὐτῶν τῶν ξεχωριστῶν στοιχείων, καθένα τῶν ὁποίων εἶναι ἓνα ὁλόκληρο θαῦμα, δημιουργοῦν τὴν τέλεια ἐναρμονισμένη ἐνόητα ποὺ παρουσιάζει ἡ φύσις, τόσο στὸ ἀπέραντο σύνολο τῆς ὅσο καὶ στὸ πῶ ἐλάχιστο πολλοστῆ-μῶριον τῆς.

Ἔτσι καὶ στὴ ζωὴ ἡ ἐντατικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ ἐπίδοσις σὲ ἓνα σκοπὸ, μπορεῖ νὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ δημιουργικὴ, εἶναι ἡ μοῖρα τῶν ἰδιοφυῶν ποὺ μεγαλοφυῶν ἀφοσιωνόμενοι μὲ πάθος στὸ εἶδος ποὺ τὶς ἐλκύει· μὰ στὴ ἀσύγκριτη ἐσωτερικὴ ψυχικὴ τελειότητα θὰ φθάσῃ κανεὶς περισσότερο μὲ τὸ ἀπέραντο ἀγκάλιασμα ἀτελευτήτων σκοπῶν ποὺ θὰ ξέρη νὰ τοὺς συνδυάσῃ καὶ νὰ τοὺς ρυθμίσῃ ἔτσι ὥστε νὰ ἀποβοῦν ἡ ἁρμονικὴ ἔκφρασις μιᾶς ἀπόλυτα πλήρους καὶ ὁλοκληρωμένης ζωῆς.

Ὡστε ἡ τάξι, ὁ Ρυθμὸς, ἡ σοφὴ ἰσορροπία ποὺ διέπουν καὶ κυβερνοῦν τὴν φύσιν καὶ εἶναι ἡ βάσις τῆς τελειότητος τῆς, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἀποτελέσουν καὶ τὰ βασικὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς μας.

... Τὸ ὅτι οἱ ὁλλοὶ τῶν ὄρων τῆς ζωῆς ἔχουν τὸ ἔργο τῆς ρυθμίσεως τῆς δυσκολώτερον, ἰδίως γιὰ τὴν γυναῖκα, τῆς ὁποίας ἡ ζωὴ πρὸ παντὸς ἀναστατώθηκε ἀπ' αὐτὲς εἶναι βέβαια εὐνόητο καὶ φυσικὸ· αὐτὸ ὅμως βέβαια δὲν ἐμποδίζει τὸ πρᾶγμα νὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ σημαντικὸ καὶ λυπηρὸ, γιὰ τὴν ἐπίδρασιν ποὺ εἶχε, γιὰτὶ ἡ γυναῖκα εἶναι ἀναμφισβήτητως ὁ κυριώτερος παράγων τῆς ὁργανώσεως τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς ποὺ τόσο συντελεῖ στὴν ψυχικὴ ἀνύψωσιν καὶ ἡθικὴν τελειοποίησιν τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ γνώμη μου αὐτὴ γιὰ τὸ ρόλο τῆς γυναῖκας ὡς τῆς κατ' ἐξοχὴν ρυθμιστρίδος τῆς ζωῆς, ποὺ τὸν θεωρῶ σὰν τὸν κυριώτερον προορισμὸ τῆς ζωῆς τῆς, δὲν ἀπο-

τελεῖ καμμιά μεροληψία ὑπὲρ αὐτῆς, ὅπως πιθανὸν νὰ νομίσουν πολλοί, μὰ οὔτε καὶ κανένα ὑποβιβασμὸ τῆς ἀξίας, ὅπως ἄλλοι πάλι μπορεῖ νὰ τὸ ἐκλάβουν.

Γιατὶ ἡ διαφορὰ τῆς ἐκδηλώσεως, τῆς ἐνεργείας τῶν δυνατοτήτων καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ἀνδρικοῦ καὶ γυναικεῖου φύλλου, οὔτε αὐτὴ ὀφείλεται σ' αὐτὴ τὴν ἔμφυτη σύστασιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, οὔτε εἶναι ἀπλὸ ἀποτέλεσμα τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς· ἡ διαφορὰ αὐτὴ δὲν ἀποτελεῖ οὔτε γιὰ τὸ μὲν οὔτε γιὰ τὸ δὲ καμμιά ἀνωτερότητα, μὰ καὶ καμμιά κατωτερότητα. Τὸ ὅτι ὑπάρχει δὲν φανερῶναι τίποτε ἄλλο παρὰ αὐτὸ ποὺ διεπιστώσαμε καὶ προηγουμένως, ὅτι ἡ ἀλλοιοσυμπλήρωσις τῶν στοιχείων τῆς φύσεως ἢ λογικὴ διάταξις καὶ ρυθμισίς των εἶναι ὁ κύριος παράγων καὶ συντελεστὴς τῆς ἁρμονίας ποὺ ὑπάρχει σ' αὐτήν. Ἔτσι οἱ ἄνδρες ἐπεδόθησαν ἀνέκαθεν περισσότερον στὸ διὰ τῆς καθαρῆς δράσεως καὶ τῆς ἀφρημένης σκέψεως, ἐνῷ οἱ γυναῖκες ἀνέλαβαν τὶς οἰκιακὰς λειτουργίαις φροντίδας, τὴν διοργάνωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῶν παιδιῶν...

Τὸ ἔργον αὐτὸ τῶν γυναικῶν, πῶς ἀφανές, ἐκ πρώτης ὄψεως πῶς παθητικόν, δὲν εἶναι βέβαια λιγώτερον, δημιουργικὸ ἀφοῦ περιλαμβάνει αὐτὸ ἀπὸ τὴν δημιουργίαν καὶ διατήρησιν τῶν νέων ὄντων, καὶ τὴν δημιουργίαν τέτοιων συνθηκῶν ζωῆς ὥστε νὰ γίνεται δυνατὴ σὺν ἀνδρὶ ἡ ἀπερίσπαστη ἀφοσίωσις του στὴν δική του παραγωγικὴ ἢ ἐπιστημονικὴ ἐργασία περιλαμβάνει δὲ ἀκόμη καὶ τὴν δημιουργίαν μέσα σ' αὐτὸν καὶ τὴν νέα γενεὰ τοῦ στοιχείου τῆς ψυχικότητος ποὺ ἀποτελεῖ τὴν θαυμαστὴ ὑπεροχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι κάθε ἄλλου ζωντανοῦ ὄντος...

Χρειαζεται καιρός γιὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ἀγάπην τὴν ἁπλοῦς καὶ ἀνιδιοτελεῖ ποὺ μόνη μπορεῖ νὰ στερεώσῃ τὸ οἰκοδόμημα τῆς οἰκογενείας τὸ τόσο χρήσιμο γιὰ τὴν ἡθικὴν τελειοποίησιν τῆς ἀνθρωπότητος· χρειαζεται καιρός, καιρός καὶ ἡρεμία γιὰ νὰ κυριαρχήσουν τὸ συναίσθημα καὶ τὰ ἰδανικά ποὺ μόνον χαρίζουν στὴ ζωὴ ὁμορφίαν καὶ ψυχικὸν μεγαλεῖο, δὲν ὑπάρχει καμμιά ἀμφιβολία γι' αὐτό. Καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ὑπηρετῇ τέλεια πολλοὺς κυρίως, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι πᾶν ὅτι εἶναι σὺν καθένα δυνατὸ νὰ εἶναι γιὰ τὸ σπῆτι, γιὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τους, γιὰ τὸν ἑαυτό του, γιὰ τὸ ἐπάγγελμα, γιὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, εἶναι καὶ αὐτὸ ἀναμφισβήτητο. Θὰ μπορέσῃ ὅμως, ὠρισμένως νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ διάφορα καθήκοντά του, ὄχι τέλεια, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸ τρόπο, ὄχι συγχρόνως ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὴν σειρά των, ἀναλόγως τῆς μεγαλειότητος παρουσιαζομένης ἀνάγκης, καὶ θὰ μπορέσῃ νὰ βρῇ τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸ, γιὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀγάπης,

ἐκεῖνος πού θά εἶναι πεπεισμένος γιά τήν ἀνάγκη της, καί πού τὸ ἴδιο θά ξέρη νά ἐκτιμᾷ τήν ἀληθινὴν ἀξία κάθε πράγματος. Γιατί αὐτὸς θά μπορῇ συνειδητὰ νά διαλέξῃ καὶ παραμερίζοντας τὰ ἐπιφανειακά, τὰ δευ.ερεύοντα, τίς λεπτομέρειες νά κρατηθῇ στὸ βασικὸ καὶ ἀπαραίτητο καὶ θά ἔχῃ τὴν δύναμι νά κάμῃ αὐτὴ τὴν ἐπιλογή, ὅσο κοί ἂν πρόκειται συχνά νά τοῦ στοιχίσῃ....

....Ἡ ὁρθὴ καὶ ἀκριβὴς ἐπίγνωση τῆς ἀξίας κάθε πράγματος, αὐτὴ εἶναι λοιπὸν ἡ βάσι τῆς ὁρθῆς ρυθμίσεως τῆς ζωῆς. Ποιὸς ὅμως θά μᾶς δώσῃ αὐτὴ τὴν ἐπίγνωση; Μέχρις ἐνὸς σημείου ἡ ἐπίγνωση αὐτὴ εἶναι ἀποτέλεσμα ἔμφυτης διαισθήσεως· πολὺ περισσότερο ὅμως εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μακροχρονίας, ἀργῆς, μὰ καὶ βαθειᾶς ψυχικῆς καλλιέργειας πού ὑφίστανται οἱ λαοὶ οἱ πνευματικῶς μορφωνόμενοι στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, καθὼς ἐπίσης εἶναι ἀποτέλεσμα ἀτομικοῦ διαφωτισμοῦ καὶ ἀτομικῆς πειθαρχίας. Γι' αὐτὸ στοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως καὶ τοῦ Βορρᾶ πού ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας ἔχουν ὑποστῇ τὴν ἐπίδρασι τῆς πνευματικῆς ἐξελιξέως καὶ ὅπου τὰ ἄτομα μορφώνονται πλατύτερα καὶ διδάσκονται τὴν αὐτοκυριαρχία, συναντᾷ κανεῖς συχνότερα παρὰ σὲ μᾶς ἀνθρώπους ἰσορροποημένους, ἡρέμους, ἁρμονικούς, ἀνθρώπους πού, ἐπειδὴ ξέρουν νά ἐκτιμῇσιν τὰ πράγματα σύμφωνα μὲ τὴν ἀξίαν των, ἐνεργοῦν καὶ ἀναλόγως καὶ ἐπειδὴ ἀφίνουν κατὰ μέρος τὰ περιττά καὶ περιορίζονται στὰ ἀπαραίτητα, βρίσκουν καιρὸ γιά χίλια δυὸ πράγματα πού γιά τοὺς ἄλλους εἶναι τελειῶς ἀκατόρθωτα....

.... Ἄν ἀπὸ τὰ τρία στοιχεῖα πού δίνουν τὴν ἐπίγνωση τῶν ἀξιών τῆς ζωῆς, τὴν ἔμφυτη διαίσθησι, τὴν ψυχικὴ καλλιέργεια τοῦ λαοῦ, καὶ τὸν ἀτομικὸ διαφωτισμὸ μὲ τὴν ἀτομικὴ πειθαρχία, οὔτε τὸ πρῶτο οὔτε τὸ δεύτερο δὲν εἶναι στὸ χεῖρ μας νά τὰ ἀποκτήσωμε, δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ τρίτο. Ὁ διαφωτισμὸς καὶ ἡ αὐτοπειθαρχία εἶναι δυνατοὶ γιά ὅλους· καὶ μπορούμε νά τοὺς καλλιεργήσωμε σὲ ὅποια δήποτε ἡλικία τῆς ζωῆς μας. Ποτὲ δὲν θά εἶναι πολὺ ἀργά, καὶ ποτὲ δὲν πᾶνε χαμένοι. Φυσικὰ ὅσο νωρίτερα ἀρχίζομε τόσο καλύτερα, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς αὐτοπειθαρχίας. Νὰ εἴμεθα ἀπόλυτοι κύριοι τοῦ ἑαυτοῦ μας· νά μπορούμε νά ὑποτάξωμε τοὺς σκοποὺς μας, τοὺς πόθους μας, τὰ ἐνστικτὰ μας, στὸ πιὸ λογικὸ καὶ τὸ πιὸ ὠφέλιμο γιά ὅλους πού συχνά μπορεῖ νά εἶναι καὶ τὸ πιὸ καταλειπτικὸ γιά μᾶς τοὺς ἰδίους.... ἡ κρίσις, ἡ θέλησις δὲν ἀρκοῦν πάντα γι' αὐτὸ χρειάζεται καὶ ἡ ἐπίμονη ἐξάσκησις, ἡ ἐπίδρασις τῆς μακρᾶς πολυχρονίας συνήθειας. Ὃταν αὐτὴ λείπει, θά προσπαθῇσωμε νά τὴν ἀντικαταστήσωμε μὲ τὴ συνειδητὴ βούλησις ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ὑποσυνειδητοῦ πού καθὼς ξέρουμε, εἶναι πολὺ μεγάλη, πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ ὅτι φανταζόμεθα συνήθως. Πάντως ὅμως ἂν σὲ μᾶς λείπει ἡ συνήθεια τῆς αὐτοπειθαρχίας—καὶ γι' αὐτὸ προσπαθοῦμε νά

ἀντικαταστήσωμε τὴν ἐπίδρασίς της μὲ ἄλλα μέσα,— ἄς κυττάξωμε νά μὴ λείψῃ ἀπὸ τὰ παῖδιά μας. Εἶναι βασικὸ γιά νά μὴ δυσκολευθοῦν ἀργότερον νά ρυθμίσουν καὶ αὐτὰ τὴ ζωὴ των, νά ἀποκτήσουν ἀπὸ νωρὶς τὴν ἱκανότητα τῆς αὐτοκυριαρχίας....

Γυναῖκες κουρασμένες πρόωρα γερασμένες, τῶν ὁποίων τὸ μυαλὸ καὶ ἡ ψυχὴ δὲν ἔχουν μαραθῇ ἀπὸ τὴν ἔλλειψι περιποιήσεως, πνευματικότητος, ἀπὸ τὴν ἀπαγοήτευσιν καὶ τὴν ψυχικὴ ἐρήμωσιν, στίς ὁποῖες θά ἔχουν ὑποβληθῇ, δὲν θά ἐπιτύχουν ποτέ, ὅσους κόπους καὶ ἂν καταβάλουν, ὅσες θυσίες καὶ ἂν κάμουν, τὴν πραγματικὴν εὐτυχία τοῦ περιβάλλοντός των. Μπορεῖ νά ἐπιτύχουν τὴν ὕλικὴ εὐζωία τους, ὅχι ὅμως καὶ τὸν ἠθικὸ καὶ ψυχικὸ πλοῦτο πού γεννιέται μόνο μὲ τὴν δροσιά, τὴν ἡσυχασίαν καὶ τὴν χαρὰ. Γιά νὰ τὴς διατηρήσωμε αὐτὲς μέσα μας, εἶναι ἀπαραίτητο νά φροντίσωμε καὶ γιά τὴ δική μας ἀτομικὴ περιποίησιν, ξεκούρασιν, ἀναψυχῇ, καὶ τὰ δικὰ μας ἀτομικὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα. Δὲν ἐννοῶ βέβαια πὼς θά φροντίζωμε μόνο γι' αὐτά, εἰς βάρος τῶν ἄλλων. Ὅχι βέβαια ἀλλὰ πλάι στὰ ἄλλα, θά φροντίζωμε καὶ γι' αὐτά, εἰς ὄφελος τῶν ἄλλων ὅσο καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας.

... Ἄς δώσωμε περισσότερη θέσι στὴ ζωὴ μας στὴν κοινωνικὴ λεγομένη ἐργασία, ἃς προσφέρωμε δηλαδὴ μέρος τῆς ἐργασίας πού ὡς τώρα κάνωμε μόνο γιά τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὴν οἰκογένειάν μας πρὸς ὄφελος τῆς γύρω μας κοινωνίας. Πραγματικά, δὲν μπορεῖ νά νοηθῇ μιὰ ζωὴ ἁρμονικὴ, μιὰ ζωὴ τελεία, πού θά περιώριζε τὸ ἐνδιαφέρον της μόνο στὸ ἄτομο τὸ δικό μας ἢ τὴν πιὸ κοντινὴν προέκτασιν του, πού εἶναι ἡ οἰκογένεια καὶ πού συνήθως αἰσθανόμεθα πὼς εἶναι ἓνα μὲ τὸν ἑαυτὸ μας. Τὸ αἶσθημα αὐτὸ τοῦ συνταυτισμοῦ μας μὲ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας μας καιρὸς εἶναι νά ἀπλωθῇ, νά πλατυνθῇ, νά περιλάβῃ καὶ τὰ ἄλλα ἄτομα πού ζοῦν γύρω μας, τόσο κοντὰ μας καὶ ἐν τούτοις τόσο μακριὰ μας... Καὶ ὅπως τώρα φροντίζωμε γιά τὴν ὕλικὴ καὶ ἠθικὴ εὐημερία τοῦ ἀτόμου μας καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, νά φροντίζωμε τοῦ λοιποῦ τὸ ἴδιο γιά τὴν ὕλικὴ καὶ ἠθικὴ εὐημερία τῶν ἄλλων μελῶν τῆς κοινωνίας. Εἶναι ἄλλως τε ὀλοφάνερο πὼς οἱ φροντίδες αὐτὲς δὲν ἀποτελοῦν μόνο γιά μᾶς μιὰν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν εἶναι καὶ μιὰ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τόσο γιά τὸ ἄτομό μας ὅσο καὶ γιά τὴν οἰκογένειάν μας, πού εἶναι ἀδύνατο νά μὴν ὑποστοῦν κάποτε βαθειὰ καὶ βαρειά, τὸν ἀντίκτυπο τῆς δυστυχίας καὶ κατωτερότητος πού τοὺς περιτρυνούρουν.

Τὴν κοινωνικὴ ἐργασία δὲν πρέπει νά τὴν θεωρήσωμε σὰν κάτι τὸ πάρεργον, κάτι πού θά τὸ κάνομε γιά νά γεμίσωμε τίς ὥρες μας, εἴτε γιατί εἶναι τῆς μόδας, ἢ γιά νά ἐπιδειχθῶμε. Πρέπει νά ἀποτελέσῃ γιά μᾶς μιὰ βαθειὰ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη. Ἄν τὴν νοιώσωμε ἔτσι θά πάρῃ αὐτομάτως τὴ θέσιν πού τῆς ἀρμόζει στὴ ζωὴ μας. Καὶ τότε θά βροῦμε τὴν ὥρα καὶ τὴν δύναμι νά τὴν ἐκπληρώσωμε, χωρὶς νά ζημιώσωμε κανένα σὲ τίποτε, γιατί θά τὴς πάρωμε ἀπὸ κάτι πού ὡς τότε θεωρούσαμε ἴσως βασικὸ, μὰ, δὲν ἦταν καὶ τόσο ἀμέσου ἀνάγκης...

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΑΙ Ἡ ΑΔΩΝΙΑΖΟΥΣΑΙ

15 Εἰδύλλιον Θεοκρίτου

Γοργώ.— Εἶσαι μέσα Πραξινόη;

Πραξινόη.— Ἐδῶ εἰμαι, Γοργώ μου, χρόνια ἔχω νά σὲ δῶ. Τὶ ὠραία ἰδέα νά ἐρθῇς Εὐνὸν φέρε ἓνα κάθισμα καὶ βάλε καὶ μαξηλάκι.

Γοργώ.— Ὁραῖα

Πραξινόη.— Ἐλα κάθισε

Γοργώ.— Τὶ τραβήξα ὥς πού νὰ ρθῶ! Μόλις γλύτωσα, Πραξινόη. Τὶ κόσμος, τί ἀμάξια! Στρατιῶτες ἓνα σωρὸ παντοῦ χλαμύδες βλέπεις. Κι ὁ δρόμος ἀτέλειωτος. Καὶ τὸ σπῖτι σου τόσο μακριὰ ἀπὸ τὸ δικό μου.

Πραξινόη.— Αὐτὰ τὰ φταίει ἐκεῖνος ὁ χαμένος πού μὲ κουβάλησε στὰ πέρατα τῆς γῆς, γιά νά μὴν εἴμαστε γειτόνοι, πάντα τέτοιος, κακορίζικος.

Γοργώ.— Μὴ λὲς καὶ μὲν γιά τὸν ἄντρα σου τὸν Δίνωνα τέτοια λόγια γιὰ εἶναι τὸ παιδί μπροστά Τῆρα πὼς σὲ κυττάζει; Ἐννοια σου Ζωπυρίων μου δὲν λείει τίποτα γιά τὸν παπάκη.

Πραξινόη. Μὰ τοὺς θεοὺς πὼς νοιώθει τὸ μικρό.

Γοργώ (πρὸς τὸ μικρό). Εἶναι καλὸς ὁ παπάκης.

Πραξινόη.— Λοιπὸν ἐκεῖνος ὁ κρεμανταλᾶς (ἃς λέμε πάντα ἐκεῖνος) ξεκίνησε γιά νά πάρῃ σαποῦνι καὶ φτιασίδι καὶ γύρισε μ' ἄλατι.

Γοργώ.— Καὶ ὁ δικός μου ἴδιος. Καὶ ἓνας σπάταλος αὐτὸς ὁ Διοκλείδης. Πέταξε χιτὸς ἐφτὰ δραχμὲς τάχα μαλλὶ νά πάρῃ κι' ἀγόρασε καὶ βρωμόμαλλα σκυλίσια. Δηλαδὴ μοῦ ἄνοιξε δουλειές. Μὰ τώρα ἔλα πᾶμε· βάλε τὸ πανωφόρι σου καὶ τὸ πέπλο σου καὶ ἃς τρέξουμε στὸ παλάτι τοῦ πλούσιου Πτολεμαίου νά δοῦμε τὸν Ἀδωνι. Λένε πὼς τὸν ἔχει πολὺ ὠραία στολίσει ἡ βασίλισσα.

Πραξινόη.— Ὅταν ἔχει κανεῖς τὰ μέσα, ὅλα καλὰ τὰ κάνει.

Γοργώ.— Ἄλλο νά σιὰ λέω καὶ ἄλλο νά τὸ δῆς. Ὁρα νά ξεκινοῦμε.

Πραξινόη.— Εὐνὸν πάντα κάθεσαι σὰν νᾶναι σκόλη. Ἐλα ἀκαμάτρα φέρε μου τὴ λεκάνη, σ' ἀρέσει τὸ ραχάτι σὰν τίς γάτες. Κουνήσου,

φέρε μου νερό. Κῦττα, πρῶτα φέρνει τὸ σαποῦνι! Ἐλα δὸς μου το. Μὴ χύνεις δὰ τόσα νερά, βρέχεις τὸ ροῦχο μου. Ἐλα φτάνει. Τέλος πάντων νίφτηκε. Φέρε μου τὸ κλειδὶ τοῦ σεντουκιού. Δὸς μου το.

Γοργώ.— Πραξινόη νά φορέσης ἐκεῖνο τὸ φουστάνι μὲ πιέτες καὶ τίς πόρπες σου πάει τρέλλα. Πόσο σου κόστισε τὸ ὕφασμα;

Πραξινόη.— Μὴ μοῦ τὸ θυμίζεις, Γοργώ, μοῦ κόστισε δυὸ μνᾶς καθαρὸ ἀσῆμι, ἄφησε πὰ τὶ δουλειὰ καὶ τὶ κόπος.

Γοργώ.— Ἀλλὰ τουλάχιστον ἔγινε τοῦ γούστου σου.

Πραξινόη.— Σ' αὐτὸ ἔχεις δίκιο. Φέρε μου, Εὐνὸν, τὸ πανωφόρι μου καὶ τὸ σκιάδι μου καὶ βάλλε μου το καλὰ. (Πρὸς τὸ μικρό). Ὅχι παιδί μου δὲν θά σὲ πάρω μαζί μου θά σὲ φάῃ ὁ μπαμπούλας. Ἀδικα κλαῖς δὲν ἔχω ὄρεξι νά μοῦ κουτσαθῇς. Πᾶμε. Ἐοῦ Φρυγία νά παίξῃς μὲ τὸ μικρό, νά βάλῃς μέσα τὴ σκύλα καὶ νά κλείσῃς τὴν ξόπορτα. Θεέ μου τί κόσμος! πὼς θά περάσωμε μεσ' ἀπὸ τόσο πλῆθος; σὰν μερμύγνια εἶναι ἀναρόχνητα. Πολλὰ καλὰ ἔκανε ὁ Πτολεμαῖος ἀπὸ τὸν καιρὸ πού πέθανε ὁ πατέρας του. Κανεῖς ληστὴς δὲν πιάνει πὰ τοὺς διαβάτες. Γοργώ μου τί θά γίνωμε; ἓνα σωρὸ στρατιῶτες. Νὰ τ' ἄλογα τοῦ βασιλῆα. Καλέ μου ἄνθρωπε δὲν προσέχεις θά μὲ πατήσης. Πῶ, πῶ ἐκεῖνο τὸ κόκκινο ἄλογο σηκώθηκε στὰ πισινὰ του, τί ἄγριο πού εἶναι! Αὐτὴ ἡ Εὐνὸν σκυλὶ μονάχο. Ἀχ θά σκοτωθῇ ὁ καβαλλάρης. Ὁ Θεὸς μὲ φώτισε καὶ ἄφηκα τὸ παιδί στὸ σπῖτι.

Γοργώ.— Κάνε κουράγιο Πραξινόη. Νὰ, μπήκαν σὲ τάξι.

Πραξινόη.— Ἀπὸ μικρὸ παιδί τρέμω τ' ἄλογο καὶ τὸ κρῦο φίδι. Ἄς τρέξωμε γιὰ τὸ μᾶς πλακώση ὁ κόσμος.

Γοργώ (πρὸς μιὰ γρηά). Ἀπ' τὸ παλάτι ἔρχεται κυρούλα;

Ἡ Γοργώ.— Ναὶ παιδιὰ μου.

Γοργώ.— Εἶναι εὐκόλο νά περάσωμε;

Ἡ Γρηά.— Οἱ Ἀχαιοί, ἐκεῖνα τὰ λαμπρὰ παλ-
ληκάρια μὲ τὴν προσπάθεια ἐμπῆκαν μεσ' στήν
Τροία. Ὅταν θέλεις κανεὶς ὅλα γίνονται.

Γοργώ. Χρησμοὺς μᾶς εἶπε ἡ γρηά.

Πραξινόη.— Ἡ γρηὲς τὰ ξέρουν ὅλα κι' ἀ-
κόμα πῶς ὁ Ζεὺς παντρεύτηκε τὴν Ἥρα!

Γοργώ.— Κύτταξε Πραξινόη τὴν κόσμος μπρὸς
στὶς πόρτες τοῦ παλατιοῦ.

Πραξινόη.— Δὸς μου Γοργώ τὸ χέρι σου
καὶ σὺ Εὐνὴν κράτησε τὴν Εὐτυχία καὶ πρόσεχε
νὰ μὴ χαθῇς. Ὅλες νὰ μποῦμε μαζί. Εὐνὴν
κοντά μου. Ἀχ τί ἔπαθα ἡ κακομοίρα, μοῦ
σχίσανε τὸ φόρεμα.

Ξένος.— Τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω; ὅσο μπορῶ
προσέχω.

Πραξινόη.— Τί κόσμος! πῶς στριμώνονται,
σὺν χοῖροι.

Ξένος.— Κάνε κουράγιο κυρά μου καὶ φτά-
σαμε.

Πραξινόη.— Πάντα καλὰ νᾶσαι καλέ μου
ἄνθρωπε. Τί καλὸς καὶ σπλαχνικὸς ὁ καὶνέ-
μος. Ἡ Εὐνὴν ἔχει στριμωχθῇ. Ἐμπρὸς φοβι-
τσάρα σπρῶξε καὶ σὺ ν' ἀνοίξης δρόμο. Ἀ!
λαμπρὰ τώρα εἴμαστε ὅλοι μαζί.

Γοργώ.— Γιὰ κύττα Πραξινόη τὴν ὕφαντᾶ
καὶ τὴν κεντήδια, λὲς καὶ τάκαναν Θεοί.

Πραξινόη.— Παρθένα μου! ποιὲς ὕφαντρες
τὰ ὕφαναν καὶ ποιοὶ ζωγράφοι τὰ σχεδιάσαν;
λὲς κ' εἶναι ζωντανὰ καὶ ἀναδεύουν κι' ὄχι ζω-
γραφίες. Καὶ τί δὲν κάνει ὁ ἄνθρωπος! Ἀμὲν
ὁ Ἀδωνις ὁ τρισαγαπημένος πῶς εἶναι ξαπλω-
μένος σὲ ἀργυρὸ κρεβάτι, αὐτὸς ποὺ καὶ νε-
κρὸς στὸν Ἀδὴ ἀγαπιέται. Μέσα στὴν πρώτη
νιότη του ποὺ μόλις φυτρώνει στὸ μάγουλό του
χροῦδι.

Ἄλλος ξένος.— Πάψετε καὶνέμες ποὺ φλυα-
ρεῖται σὺν καρακαϊδόνες.

Γοργώ.— Καὶ ποιὸς εἶσαι σὺ ποὺ θὰ μᾶς
πῆς καρακαϊδόνες; τοὺς δούλους σου νὰ προ-
στάξης καὶ ὄχι ἐμᾶς ποὺ εἴμαστε Συρακούσιες.
Καὶ γιὰ νὰ ξέρης ἔχομε καταγωγή ἀπὸ τὴν
Κόρινθο, τὴν πατρίδα τοῦ Βελλεροφόντη, καὶ
μιλοῦμε δωρικά. Νὰ μὴ σώσῃ νὰ γεννηθῇ ἐκεῖ-
νος ποὺ θὰ μᾶς προστάξῃ. Ἐνὰ μόνο ἀφέντη
ἔχομε καὶ τοῦ λόγου σου δὲν σὲ λογαριάζω
μήπως σὺ μὲ τρέφεις;

Γοργώ.— Σώπαινε Πραξινόη θὰ τραγουδήσῃ
τώρα ἡ κόρη τῆς Ἀργείας μιὰ τραγουδίστρα
ξακουστὴ ἐκείνη ποὺ πέροι πῆρε τὸ πρῶτο βρα-
βεῖο. Νά τὴν ἐτοιμάζεται.

(Ἡ κόρη τραγουδεῖ τὸν ἱάλεμον πρὸς τὸν
Ἀδωνιν).

Γοργώ.— Ἀκουσες Πραξινόη τί σπουδαῖα
ποὺ τραγουδᾷ τούτῃ ἡ κόρη; Τρισευχισμένη
ποὺ ἔχει τέτοια γλυκεῖα φωνή. Μὰ ὦρα μοῦ φαί-
νεται, εἶναι ὦρα νὰ πᾶμε σπῆτι. Ὁ Διοκλείδας εἴ-
ναι νηοτικὸς κι' ὁ ἄνδρας ὅταν περνᾷ εἶναι ξύδι.
Νὰ μὴ σοῦ λάχῃ νὰ τὸν ἀνταμώσῃς πενα-
σμένο... Χαῖρε ἀγαπημένε Ἀδωνι! Καὶ σὺν
ξανάρθῃς, ὅλους μας νὰ βρῇς εὐτυχισμένους.
Μετάφρασις Α. Ρ.

ΕΥΑ

Παρθένα ἐσύ, ὑπερβόρεια,
Εὐα Σικελιανοῦ,
στοῦ Δελφικοῦ τ' Ἀπόλλωνα
τὴν μακρυνὴ ἦρθες χάρη...

Ἡρθες μονάχη, ἀπὸ μακρυνά,
θεῖο σημάδι τ' οὐρανοῦ,
μέλισσα, ἐσύ, βασίλισσα,
ὁ ὀρφανέμενο σμάρι...

Ἡρθες ἱέρεια, σίβυλλα,
στὸ ἐρείπιο τὸ πυθικόν,
καὶ νέους χρησμοὺς ἐξέπεμψες,
καὶ νέα ζωὴ τοῦ δίνεις...

Τ' ἀκούραστα τὰ χέρια σου,
τὸ πνεῦμα σου τὸ ἑλληνικόν,
νέους Ἀμφικτύονες καλοῦν,
μᾶς νέας ἀδελφωσύνης...

Παρθένα, ἐσύ, ὑπερβόρεια,
Εὐα Σικελιανοῦ,
γυναῖκα - πνεῦμα, ἀντιστητὴ
τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης,
δασκάλα, ὕφαντρα, ἱέρεια,
τῆς ὁμορφίᾳς καὶ τοῦ Τρανοῦ,
ἔλα καὶ πάλι, τὸν παλῆν,
τὸν πέπλο τῆς νὰ ὕφανης...

Ἰούλιος 1937

Γ. ΑΝΝΙΝΟΣ

Τὸ Χριστιανικὸν Θέατρο.

Μυστήρια καὶ δαύματα

Θρησκευτικὴ παραστάσις τοῦ Μεσαιωνικοῦ Θεά-
τρου, καὶ ἰδιαίτερα τῶν «Παθῶν τοῦ Χριστοῦ» πλη-
θαίνονται καθημερινὰ στὴν Εὐρώπῃ. Ἡ διαπίστωσις
αὕτῃ στὸ πρῶτο ἀντίκρουσμα γεννᾷ τὴν ἐκπληξί, γιατί
ἡ ἐποχὴ μας γεμάτη σκεπτικισμὸ καὶ μεγάλες ἐπι-
στημονικὲς ἐπιδιώξεις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξυπηρε-
τήσῃ μιὰ τέχνη γεννημένη ἀπ' τὸν Χριστιανικὸν μυ-
στικισμὸ. Ὡς τόσο τὸ θρησκευτικὸν θέαμα πολλα-
πλασιάζεται, ἀν καὶ μάταια ἀποζητᾷ τὴ θερμὴν ἀτμό-
σφαιρα περασμένων θρησκευτικῶν αἰώνων, μέσ' τὴν
ὁποία ἐβλάστησε καὶ ἀνεπτύχθη.

Ἐκτὸς τοῦ Ὀμπεραμεργκάου τοῦ γραφικοῦ βουα-
ρικοῦ χωριοῦ ποὺ τρεῖς αἰῶνες τώρα κρατᾷ ζωντανή
τὴ παράδοσι τοῦ Μεσαιωνικοῦ θεάτρου, ἡ Ὀλλανδία,
ἡ Τσεχοσλοβακία καὶ ἰδιαίτερα τὸ καθολικὸν Τυρόλο
συστηματοποιοῦν παραστάσεις τῶν «Παθῶν τοῦ Χρι-
στοῦ». Συγγραφεῖς ἐμπνέονται ἀπὸ τὰ παλαιὰ αὐτὰ
θέματα, καὶ ὁ κινηματογράφος ἐκλαϊκεύει τὴ τρα-
γωδίαν τοῦ Σωτῆρος. Τὸ Σάλτσμουργκ, ἡ πόλις τῶν
Ἀρχιεπισκόπων ἐτοιμάζει καὶ φέτος γιὰ τὴν προσεχῇ
«Φέστιβαλ» τοῦ Αὐγούστου, ὅπως καὶ κάθε χρόνον,
ἔργα μὲ Μεσαιωνικὰς ἀπηχήσεις, καὶ ἡ Ἰταλία μέσ'
τὴ διεθνή ἐκθεσὶ τῆς ὑπενθυμίζει τὸ μεγάλο Μεσαι-
ωνικὸν θεατρικὸν παρελθόν της μὲ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ
«Μυστηρίου» τοῦ Arnoul Grébau, ὑποβλητικὰ ἀνεβα-
σμένο μπρὸς στὶς πύλεις τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῶν
Παρισίων.

Παραστάσεις θρησκευτικὰς ποὺ ὀφείλονται συχνὰ
στὴ μίμησιν, σὲ τουριστικὰς ἀνάγκας καὶ σὲ ἄλλους
ἀκόμα λόγους. Ἄν ὅμως ἐξετάσωμε βαθύτερα τὴν
τάσιν αὕτῃ τῆς ἐπιστροφῆς στὸ Μεσαιωνικὸν θέατρο
βλέπομε ὅτι εἶναι ἀπόρροια γενικωτέρων ἐπιδιώξεων.
Ὅλοι σχεδὸν οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ προσπαθοῦν νὰ
δημιουργήσουν δεσμοὺς πρὸς ὅ,τι ὁ καθένας πιστεύει
ὡς ἀπαρχὴ καὶ βάσι τῶν ἱστοριῶν καὶ πνευματικῶν
του παραδόσεων. Ἡ ἀρχὴ δὲ τοῦ θεάτρου ὅλων τῶν
εὐρωπαϊκῶν λαῶν βρίσκεται στὴ Μεσαιωνικὴ ἐποχὴ.
Ἀπὸ τὴ πηγὴ αὕτῃ τοῦ νεωτέρου θεάτρου, πηγὴ ἐπί-
σης ἀγνοῦ θεατρικοῦ ρυθμοῦ, ζητοῦν σήμερὰ ν' ἀν-
τλήσουν στοιχεῖα ἱκανὰ ν' ἀναχαιτίσουν τὴ θεατρικὴ
παρακμή. Σπεσμένο πᾶν τὸ θέατρο στὸ ἐπίπεδο τῆς
ἀπλῆς ψυχαγωγίας, στερημένο ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴν
καὶ ὑψηλὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιρά του, ἀτενίζει
νοσταλγικὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα καὶ τὸν Χριστιανικὸν
μεσαίωνα, ἐπὶ ὅπως κατὰ τίς ὁποῖες τὸ θέατρο μὲ τὸ
θρησκευτικὸν χαρακτῆρα του εἶχεν ἄμεσῃ ἐπίδρασιν
ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων συνειδήσεων. Τὸ Μεσαιωνικὸν
θέατρο τῶν «Μυστηρίων καὶ τῶν θαυμάτων» ποὺ
κάνουν πάλιν ἐπὶκαίρι οἱ σύγχρονοι ἐπιδιώξεις, γεν-
νήθηκε μέσ' τοὺς κόλπους τῆς ἐκκλησίας. Στηριγμένο,

στὴν εὐσεβὴ διάθεσιν τῶν λαῶν, χρησίμευε ὅπως καὶ
ὁ ναὸς γιὰ ὕμνον τοῦ Θεοῦ, καὶ συγχρόνως γιὰ διδα-
σκαλίαν τοῦ πλήθους. Ὅπως τὰ γλυπτὰ τῶν γοθικῶν
ναῶν ἦταν ἡ ἐγκυκλ. παιδεία τῶν ἀγραμμάτων ἔτσι
καὶ τὰ «Μυστήρια», ἦταν τὸ μέσον νὰ διδάσκειται ὁ
ἀμόρφωτος τὴν ἱερὴν ἱστορίαν του. Ἡ θρησκεία ὅπως
προαίωνα συμβαίνει σὲ ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ σὲ
ὅλες τίς ἐποχάς, ἔγινε τὸ λίκνο τοῦ θεάτρου, καὶ ἡ
τέχνη ποὺ «πηγαίνει σὺν τῇ παλλίρροια», ξανάφερε
κατὰ τὸ Μεσαίωνα τὸ ζωντανὸν παλμὸν στὸ θέατρο τὸ
παρηκμασμένο ἀπὸ τὰ ρωμαϊκὰ χρόνια, τὸ θαμμένο
κάτω ἀπ' τὸ πέλμα τῶν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν, κάτω
ἀπ' τοὺς ἀφορισμοὺς τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Χριστιανισμὸς ἀνέκρινε νὰ σβύσῃ τὸ ἐνστικτο τῆς
θεατρικότητος, ἔμφυτον στὸν ἄνθρωπον, συνεφιλιώθη
μαζί του. Στους ἴδιους θόλους τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ
Βυζαντίου ποὺ ἀντηχοῦσαν ἀπ' τοὺς ἀντιθεατρικοὺς
φιλιππικούς καὶ τίς κατάρεις τοῦ Χρυσοστόμου, ἔξ-
πρόβαλαν δειλὰ - δειλὰ τὰ πρῶτα θεατρικὰ στοιχεῖα,
στὶς ἐρωτοποικρίσεις τῆς λειτουργίας μεταξὺ ἱερέως
καὶ χοροῦ.

Οἱ Βυζαντινοὶ καὶ ρωμαϊκοὶ ναοὶ εἶδαν νὰ ἐκκο-
λάττειται τὸ λειτουργικὸν δράμα, ὁ πρόδρομος τῶν
«Μυστηρίων». Ἡ Ἐκκλησία ἐδημιούργησε θεατρικοὺς
τύπους γιὰ νὰ καταστήσῃ νοητὴν στὸ τότε ἄξεστο
ποίμνιόν της τὴν σημασίαν τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν
ἐορτῶν. Τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα ἀρχισαν νὰ
παίρνουν τόνο καθαρῶς θεατρικόν, ἀπ' τὸν ὁποῖον δὲν
ἔλειπαν οὔτε ἡθοιοποιοὶ καὶ σκηνικά, οὔτε τὰ χορικά,
ἡ μουσικὴ καὶ ὁ δραματικὸς διάλογος.

Ἀργότερα, ὅπως τὴν ἀπείρητη καὶ ἡρεμὴ μεγα-
λοπρέπεια τῶν ρωμαϊκῶν ναῶν διεδέχθη ἡ πολυδαί-
δαλη γοτθικὴ Ἐκκλησία μὲ τὸ περισσὸν στολίδι, ἔτσι
καὶ τὸ ἀπλό λειτουργικὸν δράμα ἐξελίχθη στὸ πολυ-
πλοκὸ καὶ θεαματικώτατον, ἄμετρο ὅμως καὶ φλύαρον
«Μυστήριον».

Ναὸς καὶ θέατρο στὸ Μεσαίωνα ἦταν τὸ ἀποτέ-
λεσμα ὁμαδικῶν καὶ ἀνωτύμων προσπαθειῶν. Ἄν
καὶ δὲν συμπίπτει χρονολογικὰ στὴν ἐξέλιξιν, κλείνω
τὴν ἴδια μυστικοπαθεῖ θρησκευτικότητά, τοὺς δραμα-
τισμοὺς, τίς δεισιδαιμονίας τῆς σατυρικῆς ροπῆς τοῦ
Μεσαίωνα καὶ τὸν ἀσεβὴ ὕλισμόν του. Εἶναι ἀπὸ τὰ
ἔργα τὰ «ὑπέριστα» — κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ρε-
νὰν — ἐκεῖνα ποὺ δημιούργησε ἡ ἀνθρωπότης ὁμα-
δικὰ καὶ στὰ ὁποῖα δὲν μπορεῖ νὰ προσθέσῃ κανεὶς
κανένα ὄνομα κανένα ἐπώνυμον.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΚΑΚΟΥΡΗ

(Ἐπεται συνέχεια)

Ἡ Τουρκία χωρὶς φέσι.

Ξεμπτακάροντας στὸν Γαλατᾶ, τὸ πρῶτο πρᾶμα ποὺ περιμένεις νὰ δῆς μπροστά σου, λείπει: τὸ φέσι! Ὁ πολιτισμός, ποὺ φόρεσε γραβάτα στοὺς φουστανελλάδες μας, τῶβγαλε κι' αὐτὸ ἀπ' τὰ κεφάλια τῶν Τούρκων. Ἀχ, καὶ εἶναι μερικὰ κεφάλια ποὺ τοὺς λείπει σὰ καὶ τί, λὲς καὶ τὰχει πλάσει ὁ Ἀλλάχ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὰ σφραγίσῃ μὲ τὸ βουλουκέρι αὐτὸ τῆς Τουρκίας! Πολλοὶ γέροι ὅμως φορᾶν ἀκόμη φέσι μέσα ἀπ' τὴ ρεμπουπλικά καὶ στὴν ἀρχὴ ποὺ ἀπαγορεύτηκε πολλοὶ φοροῦσαν κλάκ, ἡμίψηλο, ψηλά, ὡς καὶ γυναικεῖες ψάθες, γιὰ μίαν ποὺ δὲν τοὺς ἄφιναν τὸ πατροπαράδοτο κάλυμμά τους, ὅλα τ' ἄλλα ἴδια δὲν ἦταν στὰ μάτια τοῦ Ἀλλάχ; Τώρα τὸ κασκέτο ἔχει τὴ μεγαλειότερη πέρασι στὸ λαό, ἀλλὰ τὸ κεραμίδι εἶναι τίς πειὸ πολλὰς φορὲς γνωρισμένο στὸν μετῆρα, γιὰτὶ σὰ κάνουν τίς μετάνοιες, τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς—κι' αὐτὸ γίνεται σαράντα φορὲς τὴν ἡμέρα—πρέπει νὰ σκεπασμένο τὸ κεφάλι, ἀλλὰ ν' ἀκουμπᾷ τὸ μέτωπο στὴ γῆ. Λοιπὸν, βγαίνοντας ἀπ' τὸ τζαμί, μπορεῖ κανεὶς, τζάνεμ! νὰ θυμᾶται ὅλη τὴν ὥρα νὰ ξαναγυρίσῃ κεῖνο τὸ βάσανο στὴ θέσι του;

Ὅσο γιὰ τὸν φερετζέ, ἔμεινε κι' αὐτὸς στὶς κάρτ-ποστάλ καὶ στὰ ρομάντσα! Ἀλλὰ, σ' αὐτὸ χάσαν μοῦ φαίνεται ἡ ὁμόφυλές μας, γιὰτὶ ἐνῶ ἔχουν θαυμάσια μάτια, ἡ μύτες καὶ τὰ στόματά τους εἶναι συνήθως χοντροκομμένα καὶ δίνουν στὸ μοῦτρο μία ἔκφρασι βαρεία... ποὺ σοὺ θυμίζει ἀμέσως ἱμάμ-μπαϊλντί καὶ ἐκμὲκ-κανταϊφ! Πόσο ἀλήθεια ἔχει νὰ κάνει τὸ φαῖ στὴ ράτσα! Μποροῦσε ποτὲ ἕνας Bernard Shaw νὰ γράφῃ αὐτὰ ποὺ γράφει μετὰ ἕνα τουρκικο πρόγευμα ὅλο τσιγαριστὰ κρομμύδια, λάδια καὶ σιρόπια, ποὺ σὰν τὸ φᾶς σοῦρχεται νὰ ξεπλώσῃ σ' ἕνα ντιβάνι καὶ μ' ἕνα ναργιλέ γιὰ παρέα, νὰ περάσῃς τὸ ρέστο τῆς ζωῆς σου χωνεύοντας καὶ χαζεύοντας; Μποροῦσαν ποτὲ οἱ σπαρτιάτες νὰ κρατήσουν τὰ λιτά τους ἦθῃ μ' ἕνα Brillat-Savarin στὴν κουζίνα τους; Ἀδύνατον! Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις, εἶναι μερικοὶ μεζέδες τουρκικοὶ ποὺ εἶναι νοστιμώτατοι καὶ ποῦ, ἄλλως τε, κληρονομήσαμε καὶ μεῖς, ὅπως ἔχουμε κληρονομήσει καὶ τόσες λέξεις ποῦ, σὰν πᾶς στὴν Τουρκία, σὲ βοηθᾶν πολὺ. Ἐπειτα, τώρα ποῦ γράφονται ὅλα ὅλα μὲ λατινικὰ ψηφία εἶναι μεγάλη εὐκολία γιὰ τὸν ξένο... ἄλλο ἂν ἡ ὀρθογραφία σὲ κάνει πολλὰς φορὲς νὰ πέρνῃς καὶ τίς γαλλικὲς λέξεις γιὰ τουρκικὲς, ὅπως π. γ. «Lafamsik» (La femme chic) «Benso» (Bain chaud) κλπ. Αὐτὸ τὸ ἀνακάτεμα Τουρκίας καὶ Εὐρώπης βασιλεύει πρὸ πάντων στὸ Πέρα ποῦ εἶναι ἡ μόνη ἀντιπαθητικὴ μεριά τῆς Πόλης γιὰτὶ εἶναι σὰ καὶ κακόγουςτες ἐπαρχιώτισσες μὲ τὰ κυριακάτικα τους!

Ἀλλὰ ὅσο πάει, αὐξάνει ὁ εὐρωπαϊκὸς «πολιτισμός» καὶ σοὺ κάνει ἐντύπωσι πόση δόξα ἔχει ἡ νέα γενεὰ

ν' ἀκολουθήσῃ τὴν πρόοδο, πόσο πειὸ ξυπνημένη καὶ δραστήρια εἶναι, ἀπ' τίς παλιότερες ποὺ μόνο ἡ μαγικὴ λέξι «μπακσίς» μποροῦσε νὰ τίς βγάλῃ ἀπ' τὴ νοχέλειά τους!

Τὸ Πανεπιστήμιο γεμάτο κοπέλλες ποὺ σπουδάζουν τίς βλέπεις κι' ἀνεβοκατεβαίνουν στὰ τράμ—ὅπου πρὸ πολλοῦ ἔχει πέσει ὁ μπερνιὲς ποὺ χώριζε τὸ ὠραῖον ἀπ' τὸ ἄσχημον φῦλον—κουβεντιάζουν μὲ τοὺς συμφοιτητὲς τοὺς μὲ μιὰ ἐλευθερία ἐντελῶς μοντέρνα, γεμάτες ζωὴ. Μποροῦν νὰ θρηνίσουν οἱ ποιηταὶ μὲ τὸ δίκιο τους, γιὰτὶ χάνουν γιὰ πάντα τὸν τύπο τῆς desenchantee χανούμισας ἀπ' τὸ προσωπικὸ τῶν ρομάντζων τους!

Γειτονιὲς ὁλάκερες ἔχουν χτιστεῖ μὲ πελώριες ὁκέλλες, μπούσια πηγαινοέρχονται στὰ πειὸ ἀπόμερα σοκάκια, ὡς καὶ γύρω στ' ἄγια χώματα τοῦ Eyoub ξεφυτρῶσαν φάμπρικες ποὺ στέλνουν ἀναιδέστατα τὸν καπνὸ τῶν φουγάρων τους πρὸς τὸν Ἀλλάχ δίπλα στοὺς εὐσεβεῖς μιναρέδες ποὺ ὑψώνονται πρὸς αὐτὸν σὰ πέτρινα κεριά...

Παντοῦ ἔχει χυθῇ ἀπὸ μιὰ νότα μοντερνισμού: Νά, κάτω στὸ Μισσίρ-Τσαρσί. Βλέπεις γύρω-γύρω σὲ μιὰ μικρὴ πλατεῖα ξύλινες παράγκες ὅπου πουλᾶνε ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ μπαχαρικά καὶ τὰ μυρωδικὰ μέσα σὲ μπουκαλάκια καὶ γιάλες κλειμένα λὲς ἀπ' τὸ ἐργαστήρι κανενὸς ἀλχημιστοῦ. Λογιῶν-λογιῶν πετούμενα καὶ λαλούμενα, καναρίνια, κόττες, κῆνες, στριμώχνονται μέσα σὲ κλουβὲς καὶ κλουβιά. Μεγάλες γυάλες γεμάτες βδέλλες περιμένουν τὸν ἀποπληκτικὸ πελάτη. Στὴ μιὰ πάντα τῆς πλατείας φυτὰ καὶ γλάστρες ἀραδιάζονται στὴ γῆ... Καὶ στὴ μέση ἀπ' ὅλα αὐτὰ, καθισμένος πρὸς σ' ἕνα ξύλινο τραπέζι, τὸ καπέλλο στὴ μπουρούνα, ὁ δημόσιος γραφίης γράφει ὅ,τι τοῦ ὑπαγορεύουν οἱ ἀγράμματοι πελάτες... σὲ γραφομηχανὴ τοῦ τελευταίου μοντέλου μοντέλλου παρακαλῶ! Κι' εἶναι ἀπόλαυσις νὰ βλέπῃς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀναφαβήτους, ποῦ, ζαλισμένοι ἀπ' τὰ κελαϊδήματα τῶν πουλιῶν, τὰ καθαρίσματα τῆς κόττας, τίς φωνὲς τῶν πωλητάδων, τὸ τικ-τάκ τῆς γραφομηχανῆς, ἀγωνίζονται νὰ ἐξηγήσουν τί θέλουν νὰ ποῦν καὶ μπερδεύονται γύρω στὰ «χαῖρε ὑγείαν καὶ ὑγείαν ποθῶ δι' ὑμᾶς...».

Στ' ἄλλο τὸ μεγάλο τὸ Τσαρσί—ποῦ εἶναι μιὰ ὁλάκερη γειτονιά ἀπὸ μαγαζιά στριμωγμένα στὰ μισοσκότεινα κάτω ἀπὸ τοὺς θολωτοὺς σκεπασμένους δρόμους—βρίσκει κανεὶς ἀκόμη μερικὰ ὠραῖα πράγματα δίπλα σὲ ἀφάνταστες κηχαλαφές ποὺ ὁ ἀνίδεος τουρίστ ἀκριβοπληρώνει γιὰ «παλαιά».

Μόλις ἐμφανιστῇ ξένος κεῖ-μέσα, τὸν τραβολογᾶν δῶθε κεῖθε ἐβραῖοι, ἀρμένιδες, ρωμηοὶ καὶ λεβαντίνοι οὐρλιάζοντας σ' ὅλες τίς γλώσσες τῆς Βαβέλ ὥσπου νὰ τὸν μπιάσουν στὸ μαγαζί τους. «Χαλὶ ξη-

τᾶς; ἐγὼ σὲ δίνω!» Σὲ πᾶει στὸ μαγαζί του καὶ βλέπεις πῶς πουλάει παλιὰ παπούτσια. «Χαλὶ ντὲν ἔχω, μαντάμ, μὰ κύττα τί μπαμποῦς ἐγκῶ σὲ δίνω, τὸὺκ γκιουζέλ, τὸὺκ ἀντί, πέντε λίρες μὲ δίνεις, δικό σου εἶναι, χαῖντε, σεφτὲ μὲ κάνεις, γκράν ὁκαζιὸν κερδίζεις!»

Τώρα ἔχει ἀφάνταστη νέκρα τὸ περίφημο μπαζάρ καὶ σοὺ κάνει λύπη ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνθρωπότης ποὺ μοχθεῖ στὴ μουχλιασμένη ἀτμόσφαιρα τῶν ὑγρῶν δρόμων, τρέχει, φωνάζει, παζαρεύει, σκοτώνεται γιὰ νὰ βγάλῃ ἕνα γρόσι!

Μόνο κατὶ θαυμάσιοι τύποι γεροτούρκων ξεχωρίζουν σὰ βιβλικοὶ πατριάρχες σ' αὐτὸ τὸ πανδαιμόνιο, καθισμένοι σταυροπόδι, πίνοντας ναργιλέ, ἀδιάφοροι γιὰ τὸ κέρδος! Λὲς κι' ἀγαποῦν τὰ παλιὰ πράγματα ποὺ πουλᾶν καὶ θὰ προτιμοῦσαν νὰ μὴ χωριστοῦν ἀπ' αὐτὰ

Ἔτσι, πάνω ἀπ' τὴ Πόλι τῶν τσαρσιῶν, τοῦ Γαλατᾶ, τοῦ Πέρα, πάνω ἀπ' τὸ μυρμηγκιασμα τῆς ἀνατολικῆς φασαρίας στέκει ἡ Πόλι ἡ ἀθάνατη, μὲ τοὺς Βυζαντινοὺς θησαυροὺς τῆς, μὲ τ' ἀριστουργήματα τῆς ὀθωμανικῆς τέχνης, μὲ τίς ἀπερίγραπτες ὁμορφιὲς τοῦ Βοσπόρου καὶ τῶν νησιῶν, μ' ἐκεῖνη τὴ γοητεία τῆς ποὺ πρέπει νὰ τὴ ζήσῃ κανεὶς ὁ ἴδιος γιὰ νὰ τὴ νοιώσῃ...

Θυμᾶμαι κάποιο ἀπόγευμα ποὺ εἶχα πᾶει πεζὴ ἀπ' τὸ γεφύρι τοῦ Γαλατᾶ ὡς τὸ Ἐγιούπ ποὺ εἶνε στὸ μυχὸ σχεδὸν τοῦ Κεράτιου κόλπου, περνώντας ἀπ' τίς λαϊκὲς γειτονιὲς, τὰ στεγὰ σοκάκια ὅλο σκόνη, φωνές, κουρελαριό, ζητιάνους, μυρωδιὲς ἀπὸ τηγανίλα, καὶ εἶχα μπουχτίσει πειὰ αὐτὸ τὸ βουρβουτσουλιό! Καὶ ἀπ' τὸ Ἐγιούπ, γύρισα μὲ τὸ βαποράκι καὶ ξαναπέρασα μπροστὰ ἀπ' τίς ἴδιες γειτονιὲς. Σουρούπω, καὶ οἱ τροῦλλοι τῶν τζαμιῶν καὶ οἱ μιναρέδες ξεχώριζαν στὸν οὐρανὸν δίπλα στὰ μαῦρα κυπαρίσσια. Ἡ στερεὴ ἀχτίς τοῦ ἡλίου χρύσιζαν τὰ βρωμερὰ νερά τοῦ κόλπου, ντύναν τοὺς μαυρισμένους τοίχους, ξωντάνευαν τὰ ἐρεῖπια, τύλιγαν ὅλο αὐτὸ τὸ κουρελαριό σ' ἕνα βέλο μενεξεδι καὶ σὲ κάνουν νὰ νομίζῃς πῶς ἂν βγῆς καὶ πατήσῃς στὴ γῆ αὐτὴ, μόνο νεράιδες καὶ πριγκηπόπουλα θ' ἀπαντήσῃς στὸ διάβα σου, νὰ περνῶν ζωὴ χαρισάμενη στὰ κρυστάλλινα παλάτια τους!

Α. Ρ. ΑΛΗ

Ἡ βράβευσις τῶν ὑγιειντέρων βρεφῶν

Τὴν 13 παρελ. μηνὸς ἔγινεν εἰς τὸ κινηματοθέατρο «Οὐφα» ἡ ἑτησίᾳ ἑορτὴ τῆς βραβεύσεως τῶν ὑγιειντέρων βρεφῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος.

Ἐν ἀρχῇ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος κ. Φίλων, ὅστις ἐν ὀλίγοις ἔκαμε τὸν ἀπολογισμὸν τῆς ἐργασίας τοῦ Ἰδρύματος ἐν συνεχείᾳ δὲ ἠδύχαριστησε τοὺς δωρητὰς καὶ τὰς δωρητρίδας, τῶν ὁποίων, εἶπεν, ἡ ὕλικὴ καὶ ἡθικὴ ἐνίσχυ-

σις μεγάλως συνέτεινεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μεγίστης σημασίας κοινωνικοῦ τούτου ἔργου

Ἀκολουθῶς ἐγένετο ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων εἰς τὰ κάτωθι βρέφη.

Α' βραβεῖον.—Ἐλ. Νεοφωτίστου δρ. 1000, Γ. Μαρκόπουλος 1000.

Α'—Β' βραβεῖον.—Σωτήρχος δρ. 700, Δημητρίου Σιδ. 700, Βούργιας Ν. 700, Τουρλῆς Δημ. 700.

Β' βραβεῖον (500 δραχμῶν).—Παπαδόπουλος Χ., Γιουσσοῦρμ Π., Γεωργίου Ν., Κουβαρά Κ, Τσάκω-νας Α., Κανελλόπουλος Δ.

Γ' βραβεῖον (250 δραχμῶν).—Βαφειάδης Τρ., Δαλβατζιδάκης Σ., Ἀγγελινὸς Ο., Βασιλακαλόπουλος Γ., Τριπόδης Ν., Σταύρου Α., Σιγάλα, Σταματίου Χ., Ἀργυρόπουλος Γ., Πασᾶκος Ι., Δημητροπούλου Ε., Κοντινάκης Ν., Ζάκκας Ι., Δαραδήμου, Ψάλτης Π., Σουπινοῦ Β., Κουτσόγλου Π., Καπετανάκη Εἰρ. Δεστούνη Κ, Βολάνη Αἰκ.

Βραβεῖα πατέρων: Κρεμαστός Σ. δρ. 500 Μανροειδῆς Δ. 500

Βραβεῖα μητέρων: Δρ. 250 Θαμποπούλου Μ., Ἀντωνιάδου Θ., Καρανδρέου Α., Μαστρακουλίας Μ.

Ὁμορφιά

Ἀγαπῶ τὴν ὁμορφίαν, ὅπου κι' ἂν τύχῃ. Σ' ἀρχοντόσπιτο.... Σὲ Γύφτικο καλύβι. Στὴν Κυρία ποὺ διαβαίνει μυρουδάτη, στὴ φτωχοῦλα, ποὺ τὰ μυστικά της κρύβει...

Ἀγαπῶ τὴν ὁμορφίαν, στοὺς ἄγριους βράχους. Στὸν ἀγέρα, στὰ πουλιά στὴ συγγενιά. Στὸ ψηλὸ τὸ Κυπαρίσσι ποὺ λιγνέται, στὴ βαθειὰ τῆς ἐρημίας τῇ σιγαλιά...

Ἀγαπῶ τὴν ὁμορφίαν τῶν καϊκιῶν ποὺ στὸ σούρουπο μισοῦν στ' ἀνοιχτά, κι' εἶναι σὰ νὰ κάνουν κάποια λειτανεῖα σὲ μαγοῦ Ὁραίου Ὁνείρου τῇ Σκιά...

Ἀγαπῶ τὴν ὁμορφίαν στὴν ἀρμονία τραγουδιοῦ καὶ γέλοιου π' ἀκούγονται μαζερά....

Ἀγαπῶ τὸ μυστικὸ τὸν πόνο καὶ τὸ κλάμμα ποὺ εἶναι ἀπ' τὴν καρδιά...

Ἀγαπῶ τὴ λύσσα τῶν τρελλῶν, κυμάτων. Ἀγαπῶ τὸ μῖσος τοῦ σκληροῦ βορῆ. Τ' ἀνθισμένα τοῦ Μαγιάτου βλαστάκια, τ' ἄγρια τοῦ Φθινόπωρου κλαριά....

Ἀγαπῶ τὴν ὁμορφίαν ὅπου κι' ἂν τύχῃ. Στὴν ξανθὴν Ἀνατολὴ τῆς Χαραυγῆς, στὸ ξεψύχισμα μιᾶς Δύσης ματωμένης, στὸ μεγάλο τὸν πόνο τῆς Ζωῆς....

ΖΑΝΑΝΤΡΙΣ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Οι καινούργιες ποιητικές συλλογές.

«De profundis» Κούλη 'Αλέπη, «Επαρχιακά» Φώτου Πασχαλινού «Τραγοῦδι τοῦ Βουνού» Κώστα Καλαντζή.

Τρία βιβλία με στίχους επάνω στο τραπέζι μου. Τρεις ποιητικές συλλογές που μου τις πρόσφεραν τρεις ευγενικοί άνθρωποι. Δεν υπάρχει ομοιότητα σ' αυτές τις τρεις ποιητικές ιδιοσυγκρασίες και στις διάφορες ψυχικές καταστάσεις του καθενός. 'Αν θελήσω μάλιστα να ξεχωρίσω ένα βιβλίο θα μπορούσα να το κατατάξω έτσι: 'Η μια συλλογή της πολιτείας, ή άλλη της επαρχίας και ή τρίτη του βουνού.

'Η πρώτη του γνωστού ποιητή κ. Κούλη 'Αλέπη, με τον τίτλο «De Profundis» εκφράζει ποιητικά τις σκέψεις, τα αισθήματα, τις απογοητεύσεις του κατοίκου των πόλεων. 'Η δεύτερη «Επαρχιακά» του κ. Φώτου Πασχαλινού είναι ή επαρχία εξιδανικευμένη κοιταγμένη με συμπάθεια, αλλά και με λαχτάρα φυγής.

'Η τρίτη συλλογή και ή μικρότερη του κ. Κώστα Καλαντζή, είναι το βουνό, το έλατο, το κουδούνι, ο Τσέλιγκας. «Τραγοῦδι τοῦ βουνού» είναι ο τίτλος της, με και ολόκληρη δεν είναι άλλο από ένα χαρούμενο, υγιές, ευτυχισμένο τραγοῦδι.

'Αν ήθελα να βγάλω συμπεράσματα κοινωνιολογικά θα μπορούσα χωρίς δυσκολία καμμιὰ να πω: 'Ιδού, κύριοι, στις δύο συλλογές όπου το περίγυρο είναι ή πολιτεία, οι άνθρωποι, τα σπίτια, ή ασφαλτος, υπάρχει πόνος, μελαγχολία, αποκαρδίωση, ανησυχία, ενώ στην άλλη, όπου πρωταγωνιστής είναι το βουνό υπάρχει υγεία, χαρά, αγαλλίαση. 'Αλλ' αυτά είναι «άλλη κουβέντα», όπως θα έλεγε ο κ. Παπατσώνης και δε μας ενδιαφέρουν. 'Εκείνο που θα πρέπει να κυττάξουμε είναι ή ομοιότητα των τριών αυτών βιβλίων ως προς τα εκφραστικά μέσα. Κανείς από τους ποιητές αυτούς δε θέλησε να νεωτερίσει, ούτε ζήτησε να εκπληξεί. 'Ολοι μεταχειρίστηκαν το παλιό, γνωστό γλωσσικό υλικό, που είναι για τη νεότητα απόκτημα και μαζι-

φορτίο βαρύ και καταθλιπτικό. 'Υπάρχει σεμνότητα, ευγένεια και πρό πάντων ποίηση στις συλλογές που αναφέραμε.

'Εκείνο που λείπει ίσως είναι κάποιο καινούργιο αντίκρουσμα των παντοτινών και αιώνιων αισθημάτων του ανθρώπου, κάποια πρωτοβουλία ένα πέταγμα πάνω από τα γνωστά και κηιερωμένα.

'Ο κ. Κούλης 'Αλέπης, που είναι ώριμος πια ποιητής, κινείται μέσα στον κύκλο που έχουν χαράξει οι προγενέστεροί μας ποιητές, αυτοί που έχουν υψώσει ένα όγκωδες ποιητικό παρελθόν στη λογοτεχνία μας. Το παρελθόν αυτό σε κάθε νέα ποιητική συλλογή που διαβάζουμε, σε κάθε στίχο βρυκολακιάζει μέσα μας και γίνεται παρόν. 'Ετσι ενώ θαπρεπε να έχουμε ξεχάσει τους ποιητές που έγραψαν πριν από τριάντα χρόνια, θέλά μας τους θυμούμαστε. 'Η ανάμνηση αυτή μας χαλά την έντύπωση που έχουμε διαβάζοντας όλους σχεδόν τους στίχους των τελευταίων χρόνων. 'Εκτός βέβαια από τους όπαδους του συρρεαλισμού και των νέων αιρέσεων που πάλι δίνουν τέτοια έντύπωση προσπάθειας για να ξεφύγουν τον κλειό του «ειπωμένου» ώστε κατορθώνουν να μας συγκινούν μόνον ως άθλος.

'Η χαρά που γνωρίσαμε κάποτε, ή καινούργια και άμολυντη, από το διάβασμα των Πεπρωμένων και των 'Ωρών του Μαλακάση. Των Μαύρων Κρίνων του Σημηριώτη, από τους Καύμους της Λιμνοθάλασσας του Παλαμά και τους αζέχαστους Σκαρβαβίους και Τερρακότες του Γρυπάρη δεν είναι βολετό να μας ξαναδοθεί. Κέχουμε τόση διάθεση, τόση λαχτάρα να την νοιώσουμε και πάλι τη χαρά αυτή!

Κάποτε φαντάζομαι πως το φταιξιμο είναι δικό μας. Πώς έμεις πια έχουμε τόσο κορεσθεί από αναγνώσεις, τόσο γεμίσει από συγκινήσεις, ώστε ξεράθηκεν εντός μας ή ψυχική δροσιὰ που είναι απαραίτητη για να σαλέψει «κάτι σά φτερό» μέσα μας, από την ωμορφιά ενός στίχου.

Τώρα διαβάζουμε και είναι μάλλον ή σκέψη και ή γνώση που μας λείει: αυτό είναι καλό, αυτό είναι πρωτότυπο ή ποιητικό. Το όμολογώ με λύπη μου μεγάλη γιατί μπορεί να είναι οι άνθρωποι της εποχής μου που χάσανε τη δύναμη να συνεπαίρνονται και να ενθουσιάζονται από

καμπόσες λέξεις βελμένες πλάι πλάι τεχνικά.

Και πάλι θάναι ευτύχημα μεγάλο αν το πράγμα είναι έτσι και το φταιξιμο δηλαδή, είναι στη γενιά μας. Τώρα ή νεολαία (αν διαβάζει) οι μαθητρίες και οι διάφορες κοπελλοῦδες, τα παλληκαράκια, νοιώθουνε ίσως μιαν ανταπόκριση και μιὰ συγγένεια με τους τωρινούς ποιητές που θα μιλούνε στις ψυχές τους όπως μίλησαν οι παλιότεροι στις δικές μας.

Για να αναφέρω ένα χεροπιαστό επιχείρημα σαυτά που λέγω παραθέτω ένα ωραίο και τρυφερό ποιηματάκι από τη συλλογή τα «Επαρχιακά» του κ. Φ. Πασχαλινού.

Σε μιαν 'Αμυγδαλιά

—Νυφούλα που μας έβαλες με βίαση το χειμώνα την κατάσπρή σου τη στολή,
ο γήλιος, κι αν φορεῖ σου την αυγή ροδιά κορῶνα
μή σε πλανή μ' απαντοχή.

Κάποιο πουλάκι αβάσταγα τρελάθηκα απόνα
σου ανθόκλαδο και κελαιδεῖ.

Μα ένας κουρσάρος σ' οὐρανοῦ το μπλάβο, δέξ, χιτῶνα
για να προβάλλει ἀκαρτερεῖ.

Νυφούλα θα σε δείρουν οι καιροί και θα σου στρώσουν
τα λουλουδάκια σου στη γῆς.

Κι' απ' τους πολλούς σου φίλους, που σ' ἔμνησαν, να σε
δὲ θα βορθεῖ, φτωχή, κανείς! [σώσουν]

... 'Αμυγδαλίτσα φουντωτή, με μιὰ βιασύνη τόση

τα νυφικά σου θα γδυθείς.

Κι' αν τότε, με το πάθημα, θαρρείς πως βάνεις γνώση
στη νέα χρονιά θα γελαστείς...

Είναι δική του ή αμυγδαλιά του κ. Πασχαλινού όμως έμας, μέσα μας, και μόνο τον τίτλο να διαβάσουμε, προβάλλει άμέσως ή παράσταση των πρώτων στίχων που μάθαμε σαν είμαστε παιδιά ακόμη: «'Η πρώιμη 'Αμυγδαλιά» του Βικέλα.

«'Ο πρώιμη αμυγδαλιά
βιάστηκες ν' ανθίσεις
κοιμάται ακόμη ή φύσις
δὲν ἐκλάδησαν πουλιά
δὲν ἤλθαν χελιδόνια...

Κατόπι ακολουθεῖ ή άλλη, με μεγαλύτερες αξιώσεις, μυγδαλιά του Παλαμά.

«Τῆς μυγδαλιᾶς σου τὸ κλωνάρι
δροσολουστὸ μεσ' τὸ ποτῆρι...

Δὲν ἔχουνε βέβαια καμμιὰ σχέση αυτές οι μυγδαλιές με το ποιήμα που διαβάσαμε πιο πάνω, ούτε αποκλείεται για το ωραίο δέντρο να γρα-

φτούν ακόμη χιλιάδες στίχοι. Για να καλυφθούν όμως οι δυο εἰκόνες αυτές που τόσο γρήγορα μένουν έντυπωμένες μέσα στη σκέψη μας, θα πρέπει ή τρίτη νέα εἰκόνα που μας προσφέρει να είναι πολύ δυνατή, πολύ έντονη ώστε να το καταφέρει. Δὲν είναι όμως, μόνο που έχει τόση τρυφερότητα και ειλικρίνεια.

'Ετσι λοιπόν μένουν πάλι για μας οι δυο παλιές «μυγδαλιές» και αυτό συμβαίνει με όλους σχεδόν τους νεώτερους στίχους που διαβάζουμε. 'Ερχονται, οι περισσότεροι, να προστεθούν σαυτούς που μιὰ ρορά μας συγκίνησαν, δὲν ἔχουν όμως τη δύναμη να τους παρασύρουν, να τους έκτοπίσουν. να γκρεμίσουν τα εἰδωλά μας και να σταθούν αυτοί νικητές και τροπαιοῦχοι.

Τὸ «Στὸ Πάρκο» του κ. Κ. 'Αλέπη δὲν φέρνει αυτό το χαλασμό που θα ἐπιθυμούσα, στέκεται όμως άφοβα δίπλα στο άγαπημένο πάρκο του Verlaine

«Dans le vieux parc solitaire et glacé»

και στο λαμπρό «'Από το Πάρκο ἐπέρασεν ή ὠριμη κυρία» του Παπαντωνίου.

Για να ἔλθουμε όμως και πάλι σε μιὰ δίκαιη βάση πρέπει να πούμε πόσο λανθασμένο είναι αυτό που κατά κόρον λέγεται τελευταία: Πὼς τάχα ή ποίηση αντίθετα με την πεζογραφία δὲν προχώρησε στην εποχή μας. Μπορεῖ να μὴν άνέβηκε σε ὕψος, όμως ή ποίηση ξαπλώθηκε, άγκάλιασε άπείρως περισσότερο πλῆθος πιστών μέσα της. Δὲν είναι πια τὸ προνόμιο πέντε ανθρώπων. Οι καλογραμμένοι στίχοι σήμερα είναι χιλιάδες. 'Η τεχνική του στίχου ἔγινε κοινὸν κτῆμα. Τὸ ἐπίπεδο γενικὰ άνέβηκε μόνο που δὲ σημειώθηκαν ακόμη κορυφές ἴσες με τις προηγούμενες που κατά μέγα μέρος ὀφείλουνε την ὑπεροχή τους στην εποχή που παρουσιάστηκαν. 'Αν ή ωραία συλλογή του κ. Κ. 'Αλέπη ἐκδίδονταν πριν από εικοσιπέντε χρόνια θα ἔκαμνε θόρυβο και θα ἔμενε δίπλα στις μετρημένες συλλογές που αναφέραμε. 'Όσο για τα «Επαρχιακά» του κ. Φώτου Πασχαλινού αν δὲν εἶχε προηγηθῇ ο Καρυωτάκης, ο ψάλτης της επαρχίας, θα σημειώσαν με τα πρωτότυπα για τότε, θέματά τους μιαν εποχή.

Τώρα συζητήσαμε με τὸ «καλό» γιατί τὸ βρίσκομαι άφθονο παντού. Για τοῦτο ἴσως γενήκαμε

και τόσο απαιτητικοί. Ζητούμε παραπάνω από το «καλό». Αυτό που θα ύψωθεί προς το «θείο» το «άριστο» και θα μας συνεπάρει στο ανέβασμά του. Η μικρούλα, εικονογραφημένη εικοσαετίδα συλλογή του κ. Κώστα Καλκντζή κάνει κάπως να μας μεταφέρει στ' άψηλά όχι μεταφορικά αλλά και κυριολεκτικά. Μας άρπάζει από την όμοιομορφία της άστικης ζωής και μας ξεπετά σε άλλες ατμόσφαιρες, σε άλλους ούρανους.

Ο ίδιος μας λέει κάπου:

«Κρυσταλλικά και παλιανά τραγούδια τραγουδῶ».

Με τον Κρυστάλλη τον συνδέει η κοινότητα του θέματος, με το πνεύμα και η διάθεση που τον κινεί είναι άλλη. Έδώ, στο «Τραγούδι του βουνού» υπάρχει υγεία, χαρά, απόλαυση. Ένας γερός, εύτυχισμένος άνθρωπος πάει να συναντήσει την Όρθρη, το βουνό της πατρίδας του και μας προσφέρει τις έντυπώσεις του σε δεκαπέντε-σύλλαβους τεχνικούς και πλούσιους σε χυμό, δροσιά και ποίηση.

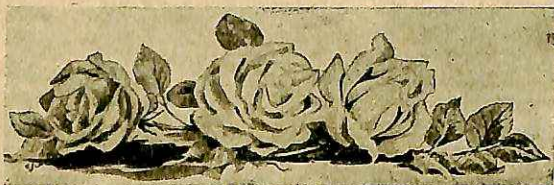
Ο Κρυστάλλης που πρώτος μας μετουσίωσε σε ποίηση, από πεζή και περιφρονημένη καθημερινότητα, τη στρούγκα, τη στάνη, το κυπροκούδουνο πονούσε γι' αυτά, νοσταλγοῦσε και υπέφερε. Ο κ. Καλκντζής μόνο ένθουσιαζεται, τραγουδεί και μας παρασέρνει στο δρομολόγιό του εύτυχισμένους για το φανταστικό ταξίδι. Τον ακολουθοῦμε

Διαβαίνω της καθηγορίας τα ξόμπλια, καλντερίμια
φιδανηφόρια και οβρυτές γιδόστρατες, μπασιές,
κρυφές του δάσους, τις ποτιές π' ανοίγουνε τ' άρχιμα...

στο ρέμμα πέτρες κουβαλώ και στήνω περασιές.
Ακούω τον όρθρο των πουλιών με το Ώσανά στη μέρα,
τυλίγομαι στην καταχνιά, την μπόρα καρτερώ.
Τό έλατι δέεται θαρρώ μέσ' τη γαλήνια Έσπερα,
τα κυπροκούδουνα βαθιά σ' άρχοαχό έρω.

Μπομπότα τρώω, γλωρό τυρί, κορφογάλα στη στάνη,
οί φτέρες καταγής χαλί: Τριγύρω ξαπλωτός,
μ' άφέντη τσέλιγγα μαζί με ταπεινόν τσοπάνη,
κουβέντα άνοιούμε γκαοδιακά σαν άδεροποιοί.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥ

Η ΑΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Αυτός είναι ο τίτλος ενός άρθρου του κ. Μελή Νικολαΐδη που μεταφέρουμε από το περιοδικό του «Πνευματική Ζωή». Φθάνει το άρθρο δίχως σχόλια για να μας δώσει πλήρη την ιδέα του τι μας συμβαίνει, μόλα ταῦτα όμως αισθανόμαστε την ανάγκη να προσθέσουμε και μερικά λογάκια. Πρώτα πρώτα θα πούμε ποιός είναι ο άνθρωπος αυτός, που άφησε την ήσυχία του και το συμφέρον του και με μόνο όπλο την αγάπη του στο βιβλίο σηκώθηκε να άποτινάξει τη νάρκη που βαραίνει άσχηκη επάνω σε κάθε τι πνευματικό σε όλη την Ελλάδα.

Ο κ. Μ. Νικολαΐδης, συγγραφέας ο ίδιος, μαζί και βιβλιόφιλος και πνευματικός άνθρωπος μας ξεηγεί και μας διαφωτίζει στο άρθρο του για το άποτέλεσμα της τεράστιας προσπάθειάς του. Τα πράγματα που μας εξιστορεί θα μπορούσαν να κάνουν έναν άνθρωπο φιλότιμο να κλάψει! Μάλιστα, δεν είχε υπερβολή, να κλάψει για το χάλι μας

Τ. Σ.

Είπε τώρα περισσότερο από ένας χρόνος που ασχολούμαι με το Έλληνικό βιβλίο. Οδηγούμενος από την αγάπη μου σ' αυτό, δεσμευμένος μ' αυτό πνευματικά και ψυχικά, εργάσθηκα μ' όλη μου την καρδιά και μ' όλη μου τη δύναμη για τη διάδοσή του.

Έχρησιμοποίησα όλα τα μέσα που μπορούσα νάχω στη διάθεσή μου. Έκαμα μιá συστηματική κι έντονη διαφήμιση Έκυκλοφόρησα δωρεάν επί έξη μήνες σ' όλη την Ελλάδα το Βιβλιογραφικό μου Δελτίο. Έκλυξα παντού την ανάγκη της διαδόσεως του καλού Έλληνικού βιβλίου σαν ένα απαραίτητο και βασικό στοιχείο της πνευματικής αναγεννήσεως του τόπου μας. Έξήτησα τη βοήθεια (που μου τη χάρισε με τόση ευγένεια και προθυμία) του Έλληνικού και ξεχωριστά του Έπαρχιακού Τύπου. Έκοινητοποίησα τους ζωτανότερους πνευματικούς παράγοντες της Έπαρχίας, που υποστήριξαν την προσπάθειά μου με θέρη κι ένθουσιασμό. Ήρθα σε στενή κι άμεση έπαφή με όσους έδειξαν ή μπορούσαν να δείξουν ενδιαφέρον για το βιβλίο. Ίδρυσα την «Πνευματική Ζωή» με κύριο σκοπό τη δημιουργία αναγνωστικού κοινού, που να μπορεί, μαζί με τη γενική πνευματική ανάπτυξη, να στηρίξει και το βιβλίο.

Και το άποτέλεσμα; Το λέω με πόνο ψυχής: άσημαντο, μηδαμινό. Από τα σαράντα βιβλία που κυκλοφόρησα με το Γραφείο μου, πολύ λίγα, ελάχιστα, κατόρθωσαν να φτάσουν την κυκλοφορία των δυό-τριών εκατοντάδων. Τα περισσότερα έμειναν γύρω από τα εκατό, ενώ άλλα δεν μπόρεσαν να περάσουν ούτε μερικές δεκάδες! Και ήσαν όλα βιβλία καλά διαλεχτά, μερικά πρώτης τάξεως, που άφορούσαν όλους τους κλάδους της Διανοήσεως κι επομένως άπευθύνονταν σε διάφορες τάξεις Κοινού κι είχαν περισσότερες έλπίδες κυκλοφορίας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΖΩΗ

Τα μεγάλα γεγονότα, όπως είναι ο πόλεμος, έχουν σπουδαίες τις επιδράσεις τους στον άνθρωπο. Η ιστορία άσχολεῖται με τα γεγονότα αυτά, αλλά ή τέχνη βαθύτερα ακόμα παρακολουθεί την επιδράσή τους, και τις φοβερές ζυμώσεις τους ανάμεσα στη ζωή και στην ψυχή του ανθρώπου.

Στην ελληνική πεζογραφία που τελευταία σημειώνει θαυμαστήν άνθιση, τέσσερις ξεχωριστοί συγγραφείς μας άσχολήθηκαν ιδιαίτερα με τον πόλεμο

Ο Στρ. Μυριβήλης στη «Ζωή εν τάφω» μας έδωσε σε άδρες γραμμές την έντύπωση του πολέμου, όπως τον βλέπουμε στα χαράκωματα. Ο Ήλιος Βενέζης με το «Νούμερό» του, την άγωνία του αϊχμαλώτου, όπου με συγκλονιστικό τρόπο σημειώνει την ανάπτυξη και κατάθλιψη του ήθικου παράγοντος κάτω απ' τις βαρύτατες κι έφιαλτικές συνθήκες της αϊχμαλωσίας.

Ένας άλλος συγγραφέας, ο κ. Ν. Καζαντζάκης εξέτασε μιάν άλλη μορφή του πολέμου, τον εμφύλιο, εξ άφορμής του ισπανικού δράματος. Μας έδωσε με την ολοζώντανη αναπλαστική του δύναμη την άληθινή φύση του παρεξηγημένου ήρωισμού και γυρεύει απ' τα κοινά στοιχεία που περιέχουν τα καθημερινά γεγονότα και τα έφήμερα να άρθη σε μιá πίστη διαρκέστερη και άνυψωτική.

Ανάμεσα σ' αυτούς τους τρεις ή κ. Τατιάνα Σταύρου, με το πρώτο της βιβλίο (έπαινος Άκαδημίας Άθηνών) «Έκείνοι που έμειναν», μας δίνει το δράμα του πολέμου σε μιάν άλλη μορφή, τη μορφή της γραμμής των μετόπισθεν.

Η κ. Σταύρου, τόσο με το πρώτο της βιβλίο όσο και με το δεύτερό της «Οι πρώτες ρίζες», πήρε αυτοδικαίως και κατέχει με την άξια της μιá απ' τις πιο τιμητικές θέσεις στην ελληνική πεζογραφία. Με την ευκαιρία που τυπώθηκε σε δεύτερη έκδοση το πρώτο της βιβλίο, δε θάταν καθόλου παράκαιρο ν' άσχοληθώ και εγώ μ' αυτό, ακόμα και γιατί τ' άληθινά βιβλία, όσο κι αν εκρίθησαν δεν εξαπλώνονται, αντίθετα άποτελούν πάντα για πολύν καιρό τη δροσερή πηγή, απ' την όποία το κοινόν άντλει τη διαπαιδαγώγησή του και την άνύψωση.

Το βιβλίο της κ. Σταύρου άξίζει όλες αυτές τις τιμές, το χαρακτηρίζει πρώτα απ' όλα το άληθινό κριτικό πνεύμα, βασικός παράγων, ακόμα και στα πλασματικά έργα το χαρακτηρίζει ή πλησμονή του αισθήματος που πνύαρχεί εν τούτοις στο «νόημα» της τέχνης.

Η κ. Σταύρου δεν χάνει ποτέ την άίσθηση του πραγματικού, το ύψος της διαγωγής και ξάστερο επικυρώνει τη βεβαιότητα της συγγραφής σ' αυτό που έχει να διηγηθώ. Όταν άφηγείται ή κ. Σταύρου ξέρει καλά αυτό που έχει πλάσει μέσα στο νοῦ της,

Δεν πρόκειται να μιλήσω αυτή τη στιγμή για τους λόγους του θλιβερού αυτού φαινομένου. Άσθάνομαι μονάχα το καθήκον, αισθάνομαι την ανάγκη να το διαπιστώσω και να το διακηρύξω μ' όλη τη δύναμη της φωνής και της ψυχής μου, για να το ακούσουν όλοι, όλοι όσοι ενδιαφέρονται, όσοι πρέπει να ενδιαφέρονται για το Έλληνικό βιβλίο, για να νοιώσουν τον μεγάλο και σοβαρό κίνδυνό του, που είναι κίνδυνος όχι μονάχα του βιβλίου, όχι μονάχα των συγγραφέων, αλλά προ πάντων της Έλληνικής πνευματικής παραγωγής, της Έλληνικής Διανοήσεως.

Το Έλληνικό βιβλίο φθίνει. Κάτι περισσότερο: άγωνιά. Κι' ή άγωνία του είχε άπελπιστική θανάσιμη.

Δεν λέω καμμιάν υπερβολή. Μιλώ με την πικρή πείρα ενός χρόνου, με άκέρια τη συναίσθηση της πραγματικότητας, όπως μου την απέκαλυψε ή παρακολούθηση κι' ή μελέτη των πραγμάτων. Μιλώ με πλήρη επίγνωση της σοβαρότητας και της ευθύνης των λεγομένων μου.

Ας μην παρηγοριέται καιείς μ' άναμνήσεις για το τι γινόταν άλλοτε και μ' έλπίδες πως το βιβλίο διαβάζεται περ σόστερο παρ' όσο άγοράζεται. Το γεγονός είναι ένα, άναμφισβήτητο κι' άπελπιστικό: δεν υπάρχει ενδιαφέρον για το Έλληνικό βιβλίο, δεν υπάρχει άναγνωστικό Κοινό.

Ξέρετε πόσες είχε ο κύκλος των ανθρώπων που άπευθύνθηκαν από διάφορα μέρη στο Γραφείο μου και ζήτησαν με κάποιο συστηματικώτερο ενδιαφέρον βιβλία μέσα σ' έναν ολόκληρο χρόνο; Ούτε τριάντα! Και ξέρετε πόσα πρόσωπα άπήντησαν σε μιάν έγκύκλιο του Γραφείου μου, που προσεφέρθη να παρακολουθή για λογισμό τους τα έκδιόμενα βιβλία της προτιμήσεως των και να τους τα στέλλει στα σπίτια τους χωρίς καμμιάν επιβάρυνση; Μονάχα δύο! μονάχα δύο! Ένας άπό την Άθήνα κι' ένας άπό την Έπαρχία!

Κι' ούτε έπίσης έχουν δίκαιο εκείνοι που αισιοδοξούν με το να βλέπουν πως εξακολουθούν να τυπώνονται μερικά βιβλία. Θάπρεπε να ξερούν πως τυπώνονται, με ποιές θυσίες, με ποιές στερήσεις, με ποιές ταπεινώσεις ακόμη τυπώνονται από τους ίδιους τους συγγραφείς των. Θάπρεπε όμως προ πάντων να ξέρουν όχι πόσα βιβλία τυπώνονται, αλλά πόσα βιβλία δεν τυπώνονται, δεν μπορούν να τυπωθούν, πόσες πνευματικές δυνάμεις του τόπου μένουν άχρησιμοποίητες, μουνδιασμένες, νεκρωμένες.

Άπευθυνόμαστε σ' όλους, κάνουμε σε όλους την πιο θερμή, την πιο άγωνιώδη έκκληση: σώστε το Έλληνικό βιβλίο, προστατέψτε την Έλληνική πνευματική παραγωγή, στηρίξτε την Έλληνική Διάνοηση.

ΜΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

έμέτρησε καλά τις δυνάμεις της και δέν υπάρχει φόβος να πέσει ασυλλόγιστα στο χαντάκι. Τό πήδημά της έχει την άνεση της δυνάμεως, κανείς σπασμός, καμιά σπασμωδικότητα. Άκόμα ή αίσθηση του περιττού, ή έλλειψη του φόρτου, γνησιώτατες έλληνικές αρετές, αποτελούν και τό καλλίτερο γνώρισμα του γραψίματος της. Ό συγγραφέας πού έχει μέσα του μιάν πλησμονή έσωτερικού κόσμου, αλλά και πού τόν κόσμο αυτόν τόν έχει αίμα στο αίμα του και σάρκα στη σάρκα του, δέν θά χρειαστεί νά τόν δώση με τυμπανοκρουσίες. Ό λόγος πάντοτε άρκει και υπεραρκει γιά νά φωτίσει και τό πυκνότερο σκοτάδι του ψυχικού μας έρέβους, κ' ή πνευματική λειτουργία της μεταγγισιάς του στον έξω κόσμο ίπιτυγχάνεται, αληθινά, με την σεμνότητα και την λιτότητα στα μέσα τά έκφραστικά. Η απλότης είναι αρετή, αλλά είναι αλήθεια πώς λίγοι την γνωρίζουν.

Η κ. Σταύρου, συχνά, δέν παίρνει μιάν στιγμή στην ιστορία των ανθρώπων της, ούτε παρακολουθεί την ιστορία τους καταπόδι. Έπισημαίνει τά κύρια σημεία της ιστορίας τους, ενώ αυτή εξέλισσεται, ξεχωρίζει τά κυριότερα στοιχεία απ' τό πλήθος, και τά φωτίζει με τό άχνόθωρο φώς της άποστάσεως. Τό φώς αυτό πραύνει τόν πόνο τους, γλυκαίνει τή χλωμάδα των προσώπων τους και στη σκληρότητα της Μοίρας, τούς προσφέρει τή συμπόνια της στοργής της.

Τά διηγήματα της κ. Σταύρου δέν εξαντλούνται έδω. Η τραγική θεωρία της πραγματικότητας, χλωμή, σκελετωμένη ή ματωμένη περνάει σ' άλλες σελίδες με τόν άέρα του δέους και της ανατριχίλας. Έκει ή συγγραφέας έμφανίζει μιάν άτιμόσφαιρα φρικιαστική και καταθλιπτική όπως στο τελευταίο διήγημα, όπου ό λιποτάχτης αδερφός, άποσυντεθειμένο ήθικό ράκος, μιάν νύχτα βγαίνει απ' τόν κρυψώνα του και βιάζει την αδελφή του. Τό μίσος άνάμεσα στα δυο αυτά ανθρώπινα όντα πού αγαπιώντουσαν, έναν καιρό, ζωγραφίζεται με πέννα μεγάλου καλλιτέχνη στο πρώτο μέρος του διηγήματος. "Υστερα ό μικρός κ' άθώος καρπός του άνομου πάθους πεθαίνει, γιά νά δώση ίσως μιάν διέξοδο στον παράνομο δεσμό.

Η κ. Σταύρου όσο λίγοι έλληνες συγγραφείς ξέρει νά παίρνει τό άπόσταγμα των πραγμάτων κ' έτσι ή τέχνη της όσο κ' αν είναι ρεαλιστική ποτέ δέν παύει νά ναι αληθινά ποιητική.

Έτσι ό συγγραφέας απ' τή μετόπισθεν γραμμή του πολέμου είδε τόν πόλεμο, είδε κ' έπλασε τις δυστυχισμένες υπάρξεις πού εκινήθηκαν έναν καιρό, μικρά ανθρώπινα πλάσματα, πού έζησαν ταπεινά και σκληρά τό μικρό ή τό μεγάλο τό καθένα δράμα τους. Η γυναίκα πού απ' τή πείνα κατρακύλισε σιγά-σιγά κ' άθόρυβα όλη τή σκάλα του ήθικου ξεπεσμού, ή μητέρα πού ή έλπίδα της δέν έσώθηκε κ' όταν όλα πιά τά σημάδια κ' οι άποδείξεις βε-

βαίωσαν τή συμφορά του όριστικού χαμού του παιδιού της.

Όλα αυτά τά μικρά πλάσματα τά είδε ή τά έπλασε με τό νοϋ της ή συγγραφέας και τά γαλούχησε με τή στοργή της.

Έτσι ή τέχνη εξέτέλεσε τό καθήκον της—έξετέλεσε μέσα στα όριά της τό καθήκον της κ' ή ιστορία Αύριο οι έρχόμενοι πού θά διαβάσουν τόσο πειστικά τούς πόνους και τις χαρές των φτωχών υπάρξεων, πού βρέθηκαν μέσα στην μεγάλην εκείνην ιστορικήν καταιγίδα, θά ξαναζούν τό δράμα τους, αλλά μ' έναν τρόπο πολύ πνευματικότερο, με τόν τρόπο με τόν όποιον ή τέχνη ξαναδίνει τά στοιχεία πού της εδάνεισε ή ζωή και την ξαναπλάθει τή ζωή καλύτερη και την άνυψώνει.

Κ. ΧΑΛΔΑΙΟΣ—ΣΟΥΚΑΣ

LIBIDO

Και μέσα στην πιό άγνήσου συλλογή
και στ' άκριβό σου κάποτε μαράζι,
έρχεται ό πόθος, χείμαρρου οίμωγή,
και την ψυχή στα χείλη σ' άνεβάζει.

Και βγαίνεις απ' τό σπίτι και ζητās
πώς τόν καϋμό νά πνίξης τό μεγάλο
και βγαίνεις όποιαν ώρα, και ζητās
αυτό, μονάχα αυτό, και τίποτ' άλλο.

Και βγαίνεις μέρες, νύχτες, δειλινά,
στης πολιτείας λικνίζεσαι τό σάλο,
γιά χίλια δυο μιλάς, μὰ αληθινά
αυτό σέ τυραγνά, και τίποτε άλλο.

Όσπου, γυρίζεις, όταν ή τρελλή
έχει πιά δροσιστή πού σ' άναβε έννοια,
με τό κορμι άλαφρό, σάν τό πουλί,
μὰ την καρδιά, συχνά, λές μολυβένια.

Από την ποιητική συλλογή «De profundis» ΚΟΥΛΗΣ ΑΛΕΠΗΣ

Γάμος στο χωριό

Γάμος εγενότανε κάτω στο χωριό,
Τί! τρεχάλες, τί κακό, γιά νά δούνε τό προικό!
κ' οι κοπέλλες τρέχανε, πιασ' από τό γαμπρό.
Με λουλούδια τόνε ρένανε και με ριζικό,
και του τραγουδούσανε, με λαούτα και νταούλια,
με τή νύφη νά γεράση, και παιδιά νά καμαρώση.
και γαμπρούς νά καμαρώση, και παπούλγες νά γενή,
νά του τραγουδάνε, από τό βράδυ ως τό πρωί.

Δ. ΔΟΥΚΑ

Στην αΐθουσα Πλεγιέλ στο Παρίσι άναβίβαστη-
κεν από την Μαρίαν Μαλανδρινού αι «Χοηφόροι»
του Αισχύλου κατά μετάφρασιν του σοφού Γάλλου
καθηγητού κ. Μαζόν. Τό Παρίσι έζησε με τή παρά-
σταση αυτή μιάν σωστή «έλληνική βραδυά» και ή «Ελ-
ληνίς σκηνοθέτης μαζί με τούς εκλεκτούς συνεργά-
τας της μπορούν ν' είνε άπειρώς ικανοποιημένοι από
την έπιτυχία της μεγάλης των προσπάθειας, στην
όποια συντέτεινεν από μακριά ή πολύτιμη βοήθεια
της Εύας Σικελιανού με τή μουσική σύνθεση των χο-
ρικων πάνω σε βυζαντινά μοτίβα.

Διήλθε τελευταίως έξ Αθηνών ή Mlle Suzanne
Ferreire, των Κεντρικών Γραφείων της Διεθνούς 'Υ-
πηρεσίας Προστασίας Μεταναστών, Μέλος της Διε-
θνούς Έπιτροπής του Έρυθρού Σταυρού και του
Γραφείου Nansen ύπερ των Προσφύγων της Κ.Τ.Ε.
Κατά την έδω διαμονήν της συνηνήθη με μέ η της
Έκτελ. Έπιτρ. και συνεζήτησεν επί διαφόρων ζητη-
μάτων του Ε. Σ. Ε

Γιά πρώτη φορά ανέλαβε στην Ελλάδα γυναίκα
τό αξίωμα του συμβούλου ενός πιστωτικού ιδρύματος.
Η κυρία Άρτ. Δ. Λοβέρδου εξέλέγη υπό του Διοικη-
τικού Συμβουλίου της Λαϊκής Τραπεζής μέλος του
συμβουλίου αυτής.

Τό κουκλοθέατρο του Τοσοδούλη εξακολουθεί
τις έπιτυχημένες παραστάσεις του στην αΐθουσα Βε-
τίς στο θέατρο Όλύμπια. Σκορπίζει γέλοια και χαρά
στα παιδάκια πού παρακολουθούν τις παραστάσεις.
Η «Ελληνίς» συνιστά θερμώς στις μητέρες νά πη-
γαίνουν τά μικρά τους. Είναι χίλιες φορές προτιμώ-
τερος από τόν κινηματογράφο πού είνε τις περισσό-
τερες φορές ακατάλληλος γιά παιδιά.

Τό έκτον συνέδριο πού συνεκάλεσε στο Παρίσι
ή Έθνική Ένωσις γιά τή πολιτική χειραφέτησι των
γυναικών ήταν άφιερωμένο στη διεθνή και κοινωνική
ειρήνη. Προήδρευσεν ή δούκισσα ντε λα Ρωσφουκώ
ή όποια υπέδειξε πόσον ενδιαφέρον έχει ή μελέτη
των οικονομικών και κοινωνικών αιτιών πού παρου-
σιάζουν οι διαφορές σε μιάν εποχή πού ένας έμφύλιος
πόλεμος μās παρέχει διδάγματα γιά μιάν διεθνή σύγ-
κρουσι

Επέρασε από την πόλι μας έρχομένη εκ Βου-
κουρεστίου ή κυρία Έθελ Πανταζή, πρόεδρος του
τμήματος Μεταναστεύσεων στο Έθν. Συμβούλιον
Ρουμανίδων. Η κ. Ραλλού Γεωργαντά υπεδέχθη την
διακεκριμένην ξένην.

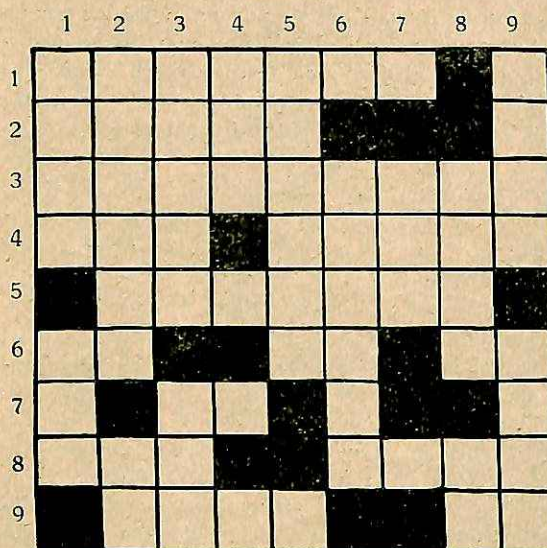
Ενώπιον του πρωθυπουργού, της ύφυπουργού
επί της προστασίας του παιδιού κ. Σουζάννας Λακόρ
και άλλων προσοπωτικοτήτων του πολιτικού και δημο-
σιογραφικού κόσμου έγινε στο Παρίσι ό έορτασμός
της διεθνούς ημέρας της γυναίκας.

Η αΐθουσα ήτο άσφυκτικώς γεμάτη από ένωρις—
ή δε προαγγελθείσα συμμετοχή του κ. Μπλούμι εις
την έορτήν έκαμε ώστε νά καταστούν εις την κυριο-
λεξίαν αδιάβατοι και οι γύρω δρόμοι. Έκυριαρχού-
σαν, φυσικά, οι γυναίκες. Όχι, όμως του τύπου της
εϋθύμου Γαλλίδος, του γλεντιού και της άναφυχής
πού, κατά δεινήν παρεξήγησιν θεωρείται παγκοσμίως
ός πραγματικός τύπος της Γαλλίδος. Η αΐθουσα ήτο
γεμάτη από μητέρες, από αδελφάς, από συζύγους,
από έργαζόμενα κορίτσια του μέσου τύπου της Γαλ-
λίδος, πού με την τρυφερότητα, την στοργήν των
και την άφοσίωσίν των, αποτελούν την χαράν της
ζωής αλλά και τό στερεόν βάθρον του μεγάλου συνό-
λου πού λέγεται γαλλική κοινωνία. Μέ πόσην χάριν,
αλλά και με πόσην έπιμονήν, δέν εξέθεσαν τās διεκ-
δικήσεις των! Ζητούν πρώτα πρώτα ειρήνην. Δέν
ήμπορούν νά κοιμούνται με την αγωνίαν ότι ένα
ώραίο πρωί θά άποκαιρηθούν εις τόν σταθμόν τους
συζύγους των ή τούς αδελφούς των αναχωρούντας
διά τό μέτωπον, διά νά μη γυρίσουν ίσως ποτέ. Ζη-
τούν πλήρη αναγνώρισιν του δικαιώματος της έργα-
σίας και διά τās γυναίκας. Είνε ζήτημα αξιοπρεπείας
νά ήμπορούν νά εξασφαλίζουν μόιες την ζωήν των,
όταν σκληραί περιστάσεις θά τās ρίξουν εις άμεί-
λικτον δίνην της βιοπάλης, χωρίς προστάτας, χωρίς
συντρόφους. Αυτό έως ότου ή ανθρώπινή κοινωνία
γίνη τσόν τελεία, ώστε ή γυναίκα—κάθε γυναίκα—
νά έχη την δυνατότητα νά μη τρέχη εις τό έργοστά-
σιον, αλλά νά άφοσιώνεται εις τό σπίτι της και εις
τά παιδιά της. Ζητούν άκόμη συμμετοχήν εις τά δη-
μόσια πράγματα. Δέν αναγνωρίζουν υπεροχήν εις τό
άνδρικόν φύλον. Έπιμένουν, πάντως, δι' ώρισμένα
δημόσια λειτουργήματα, διά την οργάνωσιν, αίφνης,
της κοινωνικής προνοίας, διά την περίθαλψιν της μη-
τέρας, του παιδιού, διά την περίθαλψιν του άρρώ-
στου, αυτή ή φύσις προώρισε όχι τόν άνδρα, αλλά
την γυναίκα.

Η διάσκεψη της Ένώσεως γιά τή μελέτη των
αιτιών του πολέμου και γιά τή πρόληψη αυτών έγινε
τόν παρελθόντα Ιανουάριο στο Σικάγο. Αί προσπά-
θειες της οργάνωσεως αυτής ύπερ της ειρήνης είνε
πολύ γνωστά. Στο τέλος της διασκεψεως άπεφάσισαν
τά μέλη ν' άποστείλουν προς τόν πρόεδρον των 'Ην.
Πολιτειών την έξης έκκληση:

«Έίμεθα πεπεισμένες ότι ή πολιτική σας» ή του
καλού γείτονος είνε τοιαύτη, ώστε νά πείσει και άλλα
έθνη νά μιμηθούν τās ένεργείας σας ύπερ της παγκο-
σμίου ειρήνης. Γι' αυτό ήμεεις αι άπεσταλμένοι στη
12η διάσκεψη της Ένώσεως γιά τή μελέτη των αιτιών
του πολέμου και γιά τή πρόληψή των υποβάλλω-
μεν εύσεβάστως την παράκληση νά καλέσετε εις σύ-
σκεψη τά 63 κράτη πού υπέγραψαν τό σύμφωνο
Κέλλογκ—Μπριάν, γιά νά τεθή σ' ένέργεια παντού ή
αρχή της άμοιβαίας συνεννοήσεως.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΑΡ. 1

Οριζοντίως:

- 1) Τού Φαλήρου είναι πολύ νόστιμη.
- 2) Άρσενικός είναι της θαλάσσης, ουδέτερος του ύλνου.
- 3) Δεν συμφωνεί ποτέ.
- 4) Ξύνομαι άρχαιοπρεπώς. Με αυτήν γίνονται και σχοινιά.
- 5) Δημοκρατία της Κεντρικής Αμερικής κόλπος και άγγλική άποικία όλο όμου εις έν.
- 6) Έπίρρημα άρχαϊόν. Σημαίνει και τόν Γαρμπήν, Δείχνει δημοτικά.
- 7) Δείχνει πάντοτε δημοτικά.
- 8) Η μόνη μητέρα που δεν έχει δική της. Προϊόν δράματος.
- 9) Ένας από τούς έπτά. Καί οί έπίλοιτοι σοφοί.

Καθέτως:

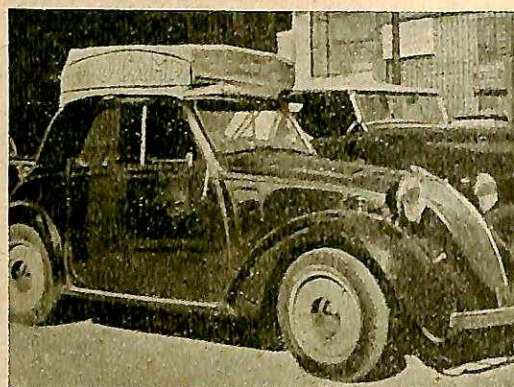
- 1) Πίναξ μάλλον όρθιμητικός. Έδω και τó άνάποδόν του.
- 2) Σήμερα είναι μόνον Βασιλικός και Κρατικός. Μισή καμπούρα.
- 3) Ματαία είναι ή κοινωνία των. Δεν λέγει όχι.
- 4) Πάντα τρέχει προς τά κάτω.
- 5) Με άνεμον είναι χρήσιμον.
- 6) Έβραιοπούλα που δεν χωρατεύει.
- 7) Πρίν γίνη Δούξ και όποιος έγέρασε.
- 8) Χρονικόν έπίρρημα. Μαζί δημοτινώτατα.
- 9) Έν από τά τρία κακά. Η άρχή του παρόντος.

υπό Α. Γ. Κ.

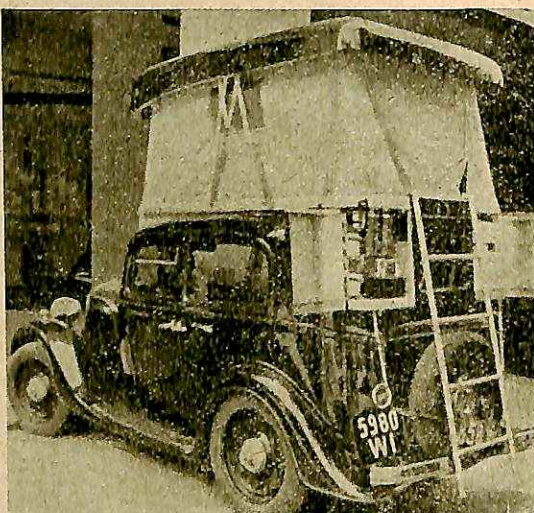
Μεταφωλά Χρυσαγίδος

Νέος τύπος αυτοκινήτου

Η βιομηχανία των αυτοκινήτων κατασκευάζει κατ'αυτός μοντέλα που παρέχουν στους τοξειδιώτες

εύκολιες να διανυκτερεύσουν στο άμάξι τους. Η εικόνας μας δείχνουν ένα τέτοιο αυτοκίνητο. Στο κάτω

σχέδιο έχει άνοιχθή έπάνω ή σκηνή που χρησιμεύει για κοιτώνα.

Ώφέλιμοι Γνώσεις

Καλό είναι ν' απολυμαίνονται τά δωμάτια μιά φορά τουλάχιστον τó χρόνο. Βάλτε να βρώση σε μιά παληά κατσαρόλα λίγη φορμόλη και φύγετε από τó σπίτι. Οί άτμοι ξαπλώνονται στόν άέρα και απολυμαίνουν τó χώρο. Τό μέσον συνιστάται και κατά των κορέων.

Παρκελίνη Λαμβο

Μόδες

Έξακολουθεί ή μόδα της δαντέλλας. Έάν τó χειμώνα φορούσαν δαντέλλες μάλλινες και χονδρές από λ νό, τώρα τó καλοκαίρι τó ύλικό γίνεται πιο άραχνούφαντο. Ίδίως μεταχειρίζονται δαντέλλα για βραδυνά πανωφόρια που δίδουν ιδιαίτερη χάρη στα πολύχρωμα έμπριμέ φουστάνια που τ' άφίνουν να διαφαίνονται.

Έπίσης φορούν βραδυνά πανωφόρια από διαφανές όργανδι οί εικόνες μάζ δείχνουν δύο τέτοια μοντέλα.

Πλέον ή ποτέ δίδεται σημασία στη γραμμή. Άν και τά φορέματα είνε τώρα πολύ φαρδιά, ύτογραμίζεται ή εύκαμψία, ή χάρις τού κορμιού. Τό μοντέλο Πατού που δείχνει ή παραπλεύρω; εικόνα είνε από Chiffon πλισσαρισμένο (λογό) χρώμα μαύρο ή μενεξεδένιο. Ψιλά πλισσαρισμένο ρόξ Chiffon άποτελεί τή ζώνη.

Άπ' όλον τόν κόσμο

Φουστάνια από... γιαλί. Τό νεώτερο κατόρθωμα της βιομηχανίας είναι ύφάσματα από γιαλί. Σε βελγική έφημερίδα διαβάσαμε τά εξής περίεργα. Η νέα μόδα είνε τó γιάλινο φόρεμα. Τήν πρώτη στιγμή μάζ φαίνεται τó πράγμα άστείο, είνε όμως βέβαιον ότι μεγάλα Άμερικανικά και Γερμανικά εργοστάσια φτιάνουν σε μεγάλη κλίμακα γιάλινα ύφασμα. Στην Αυστρία δέ ιδρύθηκε τελευταίως εργοστάσιο που κάνει τέτοια ύφάσματα για έπιπλώσεις. Στην πρώτη όψη δεν διακρίνεται καμμία συγγένεια στα ύφάσματα αυτά με τά τζάμια, ως τόσο όμως είνε εκατό τοίς εκατό από γιαλί. Οί κλωστές με τις όποιες τά ύφαινον, είνε είκοσι φορές πιο ψιλές από τήν άνθρωπινη τρίχα. Η κατασκευή βασίζεται πάνω σε νέες μεθόδους, με τή χρησιμοποίηση δέ χρωματιστού για-

λιού κάνουν ώραιότατους συνδυασμούς χρωμάτων. Τά γιάλινα αυτά ύφάσματα που είνε φυσικά διαφανή κόβονται, ράβονται, πλύνονται και σιδερώνονται όπως και λιό. Δεν χάνουν ποτέ τή γιάλάδα τους και είνε πολύ φτηνά.

Παρακαλούνται αί συνδρομήτριάς μας, Άθηνών και Έπαρχιών, όσαι τυχόν δεν κατέβαλαν ακόμη τήν συνδρομήν των, ν' άποστείλουν αυτήν εις τά γραφεία μας.

"L'HELLÉNIS,"

Organe mensuel du Conseil National
des Femmes Hellènes

Rédaction-Administration: Rue Alex. Soutsou 26

Athènes, Juillet 1937

Dans un article intitulé «Famille et Morale», notre collaboratrice Mme. H. M. dépeint la situation prédominante de l'homme dans la famille, prédominance due en Grèce à une longue tradition et partiellement à une législation favorable. Mais si la famille, pendant de nombreux siècles, a subsisté sous ce régime, qui d'ailleurs a parfois subi des empreintes tantôt du côté de la loi, tantôt du côté de la tradition, ne devons-nous pas lui chercher un régime meilleur? sans vouloir nier l'utilité de l'influence masculine au foyer, nous insistons pour que le rôle de la femme y prenne ses dimensions naturelles. La femme à la quelle il n'est jamais demandé conseil, ne s'intéresse en général ni aux problèmes d'ordre économique ni à ceux d'ordre moral comme par exemple l'éducation des enfants, leur instruction. L'homme venant à manquer, elle devient facilement la victime de son inexpérience en ces matières entraînant à sa suite la famille entière. Mais veut elle prendre part à la direction du foyer, elle se heurte au despotisme de l'époux et c'est souvent à la ruse qu'il lui faut avoir recours pour y échapper.

Il serait manifestement plus moral que les époux, s'habituant aux concessions réciproques, pussent résoudre en parfait accord toute question concernant la famille. Nous ne voyons pas comment une absolue égalité entre eux pourrait nuire à la «tradition» et la «morale» ou pourquoi elle serait une menace à la stabilité et la force du foyer. Sous ces mots ne se cacheraient pas l'égoïsme masculin s'exerçant sur la faiblesse de la femme et parfois sa bêtise ou son manque de volonté? L'union de la famille ne devrait dépendre, nous semble-t-il, que de l'amour réciproque de ses membres, de la compréhension des devoirs incombant à chacun d'eux.

Le monde féminin hellénique prend une part sincère au deuil infligé par la mort de Clara Guity d'Arcis aux femmes de tous les pays, le souvenir de l'idéaliste enthousiaste et de l'inépuisable animatrice qu'elle fut est demeurant toujours très vif parmi nous. Mme d'Arcis est la fondatrice de l'Union Mondiale de la Femme pour la Concorde Internationale à laquelle elle se consacra pendant 22 ans. On lui doit aussi

l'Union Internationale pour la protection de l'Enfant, ainsi que l'Union pour la Paix et le Désarmement qui réunit 46.000.000 de femmes. L'esprit formant, d'après elle, la continuité de la vie, nous voulons croire qu'à travers le monde subsistera, grandissant toujours, le grain de paix et d'amour semé par cette taule physionomie d'apôtre.

Mme Art. D. Loverdoo a été élue par le Conseil d'Administration de la Banque Populaire comme membre du Conseil. C'est la première fois qu'en Grèce une femme est nommée administrateur d'un institut de crédit.

Nous signalons avec plaisir l'apparition d'un second livre de notre collaboratrice Mme Tatiana Stavrou «Les Premières Racines» qui a suscité une nouvelle critique fort élogieuse d'un premier ouvrage du même auteur «Ceux qui restent».

Mme Stavrou y révèle un sens critique très développé en même temps qu'une grande richesse de sentiments, disciplinée par le sentiment, très vif en elle, de l'idée artistique.

Notre ville a reçu dernièrement la visite de Mlle Suzanne Ferrere, membre du Service International pour la Protection des Emigrants et de la Commission Internationale de la Croix-Rouge. Mlle Ferrere a visité plusieurs membres de notre Conseil Exécutif. Nous signalons de même le passage de Mme Ethel Pantazi, présidente de la Section de Protection des Emigrants au Conseil National Roumain. Mme R. Georganta s'est fait un plaisir de recevoir cette visiteuse distinguée.

"ΠΥΡΣΟΣ", Α.Ε. ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, Βουκουρεστίου 6β

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Τσιμισκή 54

*Ανταποκρίται εις τὰς κυριωτέρας πόλεις

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

Βιβεκανάντα:	Παγκόσμιος Θρησκεία	Δρχ.	15
*Ηλιάκη:	*Η Νεολαία	"	25
Καζαντζάκη:	*Ισπανία	"	50
Καστανάκη:	*Ομογενής Βλαδίμηρος	"	25
Κουντούρη:	Πατέρας και Γιός	"	50
Νικολοπούλου:	Θανασάκης	"	20
Ser:	Θυμητικό	"	30
Τερζάκη:	Μενεξεδένια Πολιτεία	"	50
Νάκου:	*Η Ξεπάρθενη	"	35

*Εν όλῳ Δρχ. 300

Διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ελληνίδος» ὅλη ἡ σειρά Δραχμᾶς 250,

Ζητήσατε λεπτομερῆ τιμοκατάλογόν μας.

ELBEO

Ἡ καλύτερα Κάλισα

γιά τὸν καλύτερο κόσμο

ΠΥΚΝΑΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΣ ΑΝΑΠΟΔΕΣ ΒΡΑΔΥΝΕΣ

ΠΟΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

— ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ —

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΓΙΑΝΝΟΥΤΣΙΚΟΣ & ΠΕΤΣΙΑΒΑΣ Α.Ε.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 44-46 - ΤΗΛ. 21-315 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικόν Γραφείον

Έθνικοῦ Συμβουλίου Έλληνίδων

ΠΑΡΕΧΕΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΜΒΟΥΛΑΣ

Έκάστην Πέμπτην 12-1 μ. μ.

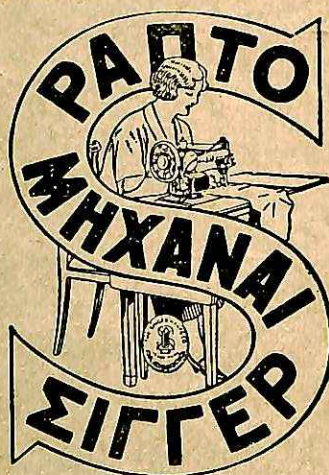
Όδός Άλεξάνδρου Σούτσου 26

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

Έφαρμόζεται με μίαν βίδα εις οίανδήποτε ραπτομηχανήν.
Παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμήν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικιλ-
μάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΡΑΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ
κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἑσωτερικὰ καὶ ἑξω-
τερικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν. — —

**ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ**

ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥ OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

FORMA

Γνωρίζετε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον;

Άσφαλῶς ὄχι! Ἴσως νὰ εἶναι καλός, ἴσως νὰ εἶναι καὶ κακοῦργος!

Έτσι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζετε καὶ τὴν κλωστήν πού ὁ ἔμπορος σὰς συνιστᾷ γιὰ νὰ ράψετε ἓνα φόρε-
μα ἀξίας.

Ο ἔμπορος θέλει νὰ κερδίσῃ καὶ συμφέρον ἔχει νὰ σὰς συστήσῃ τὴν μάρκα ἀπὸ τὴν ὁποίαν κερδίζει πε-
ρισσότερα, καὶ πού κατὰ κανόνα εἶναι ἡ χειρότερη. Γιὰ νὰ εἰσθε πάντοτε ἡσυχοὶ ζητήσατε καὶ ἀγοράσετε μόνον ΚΙΘΑΡΑ.

Έάν ὁ ἔμπορός σας δὲν ἔχει, ἀσφαλῶς θὰ ἔχει ἓνας ἄλλος περὶ κάτω.

Ἡ ΚΙΘΑΡΑ πωλεῖται στὴν αὐτὴν τιμὴν μετὰ τῆς σκάρτης κλωστῆς πού ξεβάφουν καὶ ἔχουν λιγώτερα μέτρα. Στὴν ΚΙΘΑΡΑ εὐρίσκετε ὅτι χρώμα θελήσετε.

Χρώματα σιγερὰ

Γυαλάδα ἢ ἀντοχή

Χωρὶς κόμβους

Σὶ ὅτι χρώμα θέλετε

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΕΝ ΣΥΝΟΛΩ.

ΔΡΧ. 1.950.000.000

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΑΡΕΧΕΙ:

- Βραχυπρόθεσμα καλλιεργητικά δάνεια.
- Μεσοπρόθεσμα και Μακροπρόθεσμα δάνεια διά την συμπλήρωσιν των έφοδίων των άγροτων και την βελτίωσιν των κτημάτων.
- Δάνεια επί ένεχύρω γεωργικών προϊόντων.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ:

- Προστατεύει την τιμήν των γεωργικών προϊόντων και μεσολαβεί διά την διάθεσιν των άπ' ευθείας εις την κατανάλωσιν.
- Ένισχύει την κτηνοτροφίαν σηροτροφίαν, μελισσοκομίαν, δενδροκομίαν και λοιπούς γεωργικούς πλουτοπαραγωγικούς κλάδους.
- Καθοδηγεί με τας γεωπονικάς της υπηρεσίας τόν άγροτικόν κόσμον και έποπτεύει τούς Συνεταιρισμούς, ένισχύουσα την ανάπτυξιν του συνεταιριστικού πνεύματος.
- Ασφαλίζει τὰ γεωργικά προϊόντα μετά κινδύνων πυρός.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ: 3 3/4 % μέχρι 125.000 δραχμών

ΟΨΕΩΣ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ } υπό τούς καλλιτέρους όρους

Τὰ έπιτόκια προθεσμίας ποικίλλουν αναλόγως τής προθεσμίας τής καταθέσεως. Αί καταθέσεις έχουσαι πρόσθετον ασφάλειαν την ολοκληρωτικήν έγγυήσιν του Κράτους και άπαλλασσόμεναι τελών χαρτοσήμου ένεργοούνται εις:

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Έν Αθήναις όδός Πανεπιστημίου 31.

ΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: Έν Αγίω Νικολάω, Αγρινίω, Αργεί, Βάμω, Βεργοία, Διδυμοτείχω, Δράμα, Ηρακλείω, Θεσσαλονίκη, Ιωαννίνους, Καβάλλα, Καρδίτση, Κερκύρα, Κοζάνη, Κομοτινή, Λαμία, Λαρίση, Λεβαδεία, Μεσσήνη, Μυτιλήνη, Σάνθη, Ξυλοκάστρω, Πάτρας, Πύργω, Ρεθύμνη, Σέρρας, Τρικάλους, Τριπόλει και Χανίους.

ΤΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ: Έν Αλεξανδρουπόλει, Ανδριταίνη, Αξιουπόλει, Αργοστολίω, Δελβινάκιω, Έδέσση, Έλασσώνι, Έλευθερουπόλει, Ζίχνη, Θήβαις, Τεραπέτρα, Ιστιαία, Καλάμης, Καλαμπάκα, Καστοριά, Κορίνθω, Λαγκαδά, Ληξουρίω, Μεγάροι, Μεγαλοπόλει, Μεσολογγίω, Μοίρες, Μουδανίους, Ναυπλίω, Νέα Όρεστιάδι, Νευροκοπίω, Νικηφόρω, Παραμυθιά, Πολυγύρω, Προσωτσάνη, Πύλω, Σάππαις, Σητεία, Σιδιρόπολιν, Σικωνία, Σουφλίω, Χολκίδι, Χίω και Χρυσουπόλει.

ΤΑΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ: Εις όλας τας άλλας Έπαρχιακάς πόλεις όπου υπάρχουν Έποκαταστήματα τής Έθνικής Τραπέζης, τὰ όποια και την αντιπροσωπεύουν.

DIALON Η μόνη έπι-
στημονική
πούδρα διά την περιποίησιν
τών ποδιών.

Η Πούδρα DIALON άφαιρεί την
δυσάρεστον όσμήν του ιδρώτος, πα-
ρεμποδίζει την υπερβολικήν έφί-
δρωσιν, έξυπηρετεί όλους τούς άν-
θρώπους των σπόρτ και είναι άπα-
ράμιλλος διά τὸ πουδράρισμα
των βρεφών και άπαραίτητος
διά την περιποίησιν αὐτών.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1909

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 28.366.500

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ , 116.061.828

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΟΡΑΗ 1 ΤΗΛ. 30-047

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ & ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ) ΤΗΛ. 44-351

ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 6-ΤΗΛ. 27-781

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΞΕΑΛ { ΑΘΗΝΑΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ

Η μεγαλυτέρα βιομηχανία εις τὰ Βαλκάνια και την Ανατολήν. Έγκαταστάσεις άνω του ενός
δισεκατομμυρίου (1.000.000.000).

Μεταλλεία εις: Έρμιόνην, Κασσάνδραν, Ώρωπόν, Κορώνην και Μήλον.

Χημικά προϊόντα: Έτησία παραγωγή 100.000 τόννοι

Χημικά λιπάσματα: (άπλά και σύνθετα: Έπερφωσφορικά περιεκτικότητος 16—48%, Θεϊκή
Άμμωνία περιεκτικότητος 21%, Φωσφορική Άμμωνία (Άζωτοφώσ), Άνάμικτα διαφόρων
τύπων. Έτησία παραγωγή 100.000 τόννοι

Γεωργικά φάρμακα: Έτησία παραγωγή 1.000 τόννοι

Είδη ύαλουργίας: Όμοια των Ευρωπαϊκών.

Είδη πλινθοποιίας: Πυρίμαχα υλικά.

Έξαγωγή προϊόντων τής Εταιρείας: Εις Τουρκίαν, Κύπρον, Παλαιστίνη, Αίγυπτον, Ρωσίαν,
Μαύην Θάλασσαν, Δωδεκάνησα.

Προσωπικόν, (Επιστημονικόν, ύπαλληλικόν, έργατικόν: 30 Χημικοί, 25 Μηχανικοί, 105 Γεωπόνοι
6 Ιατροί, 2 Ζωγράφοι, 210 Έπάλληλοι, 45 Επιστάται, 4—6.000 Έργάται.

Γεωργικαί ύπαιθρον: Χημείον Έρευνών (έδαφολογικοί αναλύσεις κλπ.) Γεωργικαί Έπηρεσάι,
ύπαιθρον: Πρότυποι Αποδεικτικοί και Πειραματικοί καλλιέργειαι. Γεωργικοί και Δενδρο-
κομικοί Σταθμοί. Φυτοπαθολογικά Έργαστήρια, Μετεωρολογικοί σταθμοί.

Γεωργικαί έξορμογαί: Άγροί Σκαλιστικής καλλιέργειας σίτου. Άγροί Βαμβακοκαλλιέργειας.
Άγροί αναπαραγωγής γλυκών λουπίνων.

Γεωργικοί Έκδόσεις: Περιοδικόν «Άγροτικός Ταχυδρόμος» (40.000 φύλλα άποστολή δωρεάν).
Παραρτήματα γεωργικά (άποστελλόμενα δωρεάν). Βιβλία Γεωργικά.

Άγνυρουν μετάλλιον τής Ακαδημίας Αθηνών. Δέκα Αντιπροσωπεύει του έξωτερικού.

Έπερεκατόν αντιπροσωπεύει του έσωτερικού 300 Πρακτορεία εις όλα τὰ άστικά
και γεωργικά κέντρα τής Ελλάδος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΤΗ. 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1936) „ 10.103.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

*Αγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θήβαι	Μεσσήνη
*Αργίλιον	Θήρα	Μιτυλήνη
*Αγυιά	*Ιθάκη	Ναύπακτος
*Αθήναι:	*Ιστιαία (Ξηροχώριον)	Ναύπλιον
*Υπ/μα, οδός Μητροπόλεως 9	*Ιωάννινα	Νιγρίτα
> ἐν Καλλιθέα	Καβάλλα	Ξάνθη
> ἐν Νέα Ίωνία	Καλάβρυτα	*Ορεστιάς
> ἐν Παγκρατίω	Καλάμαι	Παζοί
Αίγιον	Καλαμπάκα	Παπάδος (Μυτιλήνης)
*Αλεξανδρούπολις	Καρδίτσα	Πάτραι
*Αλμυρός	Καρλόβασι (Σάμου)	Πειραιεύς
*Αμαλιάς	Καρπενήσιον	Πλωμάριον (Μυτιλήνης)
*Αμύνταιον (Σόροβις)	Καρναί (*Αγιον Όρος)	Πόρος
Αμφίκλεια	Καστοριά	Ποταμός
*Αμφισσα	Κατερίνη	Πρέβεζα
Ανδρος	Κέρκυρα	Πύλος
*Αργοστόλιον	Κιλκίς	Πύργος
*Αρτα	Κοζάνη	Ρεθύμνη (Κρήτης)
*Αταλάντη	Κομοτινή	Σέριαι
Βάμος (Κρήτη)	Κόρινθος	Σητεία (Κρήτης)
Βέροια	Κύθηρα	Σικυνονία (Κιάτον)
Βόλος	Κύμη	Σκιάθος
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σουφλίον
Γύθειον	Λαγκαδάς	Σπάρτη
Δημητσάνα	Λαμία	Σύρος
Διδημότειχον	Λάρισα	Τρίκαλα
Δράμα	Λεβάδεια	Τρίπολις
*Εδεσσα	Λευκάς	Φάρσαλα
*Ελασσών	Λήμνος	Φλώρινα
*Ελευθερούπολις (Πράβιον)	Λιμὴν Βαθέως (Σάμου)	Χαλκίς
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	*Χανιά (Κρήτης)
*Ηράκλειον (Κρήτης)	Μεσολόγγιον	Χίος
Θεσσαλονίκη		

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΪΡΩ: Rue Emad el Dine No 17

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἑξωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μετὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.350.000